

HADELAND

VEDLEGG 1
TIL SAKSLISTE

REGIONRÅDET FOR HADELAND

JEVNAKER SAMFUNNSHUS

28.10. 2011

SAKENE 37/11 til 38/11

Gran
kommune

Jevnaker
kommune

Lunner
kommune

Oppland
Fylkeskommune

VEDLEGG TIL SAK 37/11

Mottakerliste

Vedlagt

Vår ref.: 201004987-40

Lillehammer, 23. september 2011

Deres ref.:

Regional plan for folkehelse i Oppland 2012-2015 med handlingsprogram 2012 - høring

Fylkesutvalget i Oppland vedtok 20. september 2011 at forslag til Regional plan for folkehelse i Oppland 2012-2015 med handlingsprogram for 2012 sendes ut på høring og offentlig ettersyn.

Høringsfristen er satt til 21. november 2011.

Regional plan for folkehelse i Oppland skal gjelde for perioden 2012-2015. Planen tar utgangspunkt i Regional planstrategi 2010 – 2011. Nasjonale føringer for planen er Plan- og bygningsloven (2009), Folkehelseloven (2011) og Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011 – 2015.

En regional plan erstatter etter Plan- og bygningsloven de gamle fylkesplanene, og den er en felles forpliktende plan for Oppland fylkeskommune, Fylkesmannen i Oppland, kommunene, organisasjoner og regionale aktører. I årlige handlingsprogram beskrives delmål, tiltak, rolle- og oppgavefordeling mellom de ulike aktørene.

Formålet med planen er å synliggjøre folkehelse som et lokalt – og regionalpolitisk satsingsområde. Planen skal være et verktøy for målrettet og strukturert folkehelsearbeid i Oppland. Planen beskriver hvor vi står i dag, utfordringer, samt mål og strategier fremover. Planen skal vise hvordan vi kan samarbeide på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer ut fra nye lovkrav. Visjonen i planen er: **Opplagt i Oppland med en samfunnsutvikling som fremmer trivsel, god folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller.**

I løpet av våren 2011 har det vært en bred medvirkningsprosess med deltagelse fra grupper i alle regioner i Oppland. Vi har spesielt hatt fokus på barn og unges innspill i denne prosessen. Ungdommens fylkesting har deltatt i arbeidet. Ut fra nasjonale føringer, systematisering av innspill fra medvirkningsprosessen og evaluering av folkehelseprogrammet 2006-2011 er 3 hovedmål foreslått: Det er Opplagt i Oppland

- med folkehelse på dagsorden
- med sunne levevaner
- at alle er med

Postadresse
Postboks 988
2626 LILLEHAMMER
Org. Nr: 961382335

Besøksadresse
Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018
E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:
Ane Bjørnsgaard
Telefon:
Telefaks:

Under hovedmålene er ulike strategier foreslått. Disse blir sentrale i hele planperioden og er førende for delmål og konkrete tiltak som er skissert i handlingsprogrammet for 2012. Dette skal vedtas i fylkestinget sammen med planen og rulleres årlig.

Tiltakene i handlingsprogrammet som Oppland fylkeskommune er ansvarlig for er i tråd med fylkeskommunens ansvar i ny folkehelselov og skal knyttes opp mot fylkeskommunens budsjett. Det vil derfor måtte foretas prioriteringer av tiltak dersom de økonomiske rammene ikke gjør det mulig å gjennomføre alt som er skissert i handlingsprogrammet. Vi ber derfor spesielt om en tilbakemelding på hvilke virkemidler og tiltak som betyr mest for kommunenes lokale folkehelsearbeid.

I handlingsprogrammet er det også satt opp tiltak som kommunene er ansvarlige for. Dette må sees på som en verktøyliste. Kommunene skal selv fremskaffe oversikt over folkehelseutfordringer og i sitt arbeid med kommuneplaner fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor (Plan- og bygningsloven kap. 11). En oversikt over helsetilstanden og de positive og negative påvirkningsfaktorene skal og så inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens helseutfordringer bør inngå i strategien (Folkehelseloven §6).

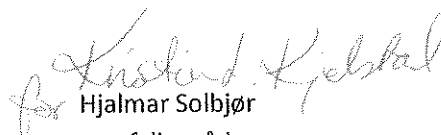
Planforslaget med handlingsprogrammet for 2012 er lagt ut på fylkeskommunens hjemmeside: www.oppland.no/folkehelse. Der har vi også lagt ut en enkel elektronisk mulighet for innspill til planen og handlingsprogrammet.

Høringsinnspill kan sendes pr. e-post til: postmottak@oppland.org eller pr. post til: Oppland fylkeskommune, postboks 988, 2626 Lillehammer.

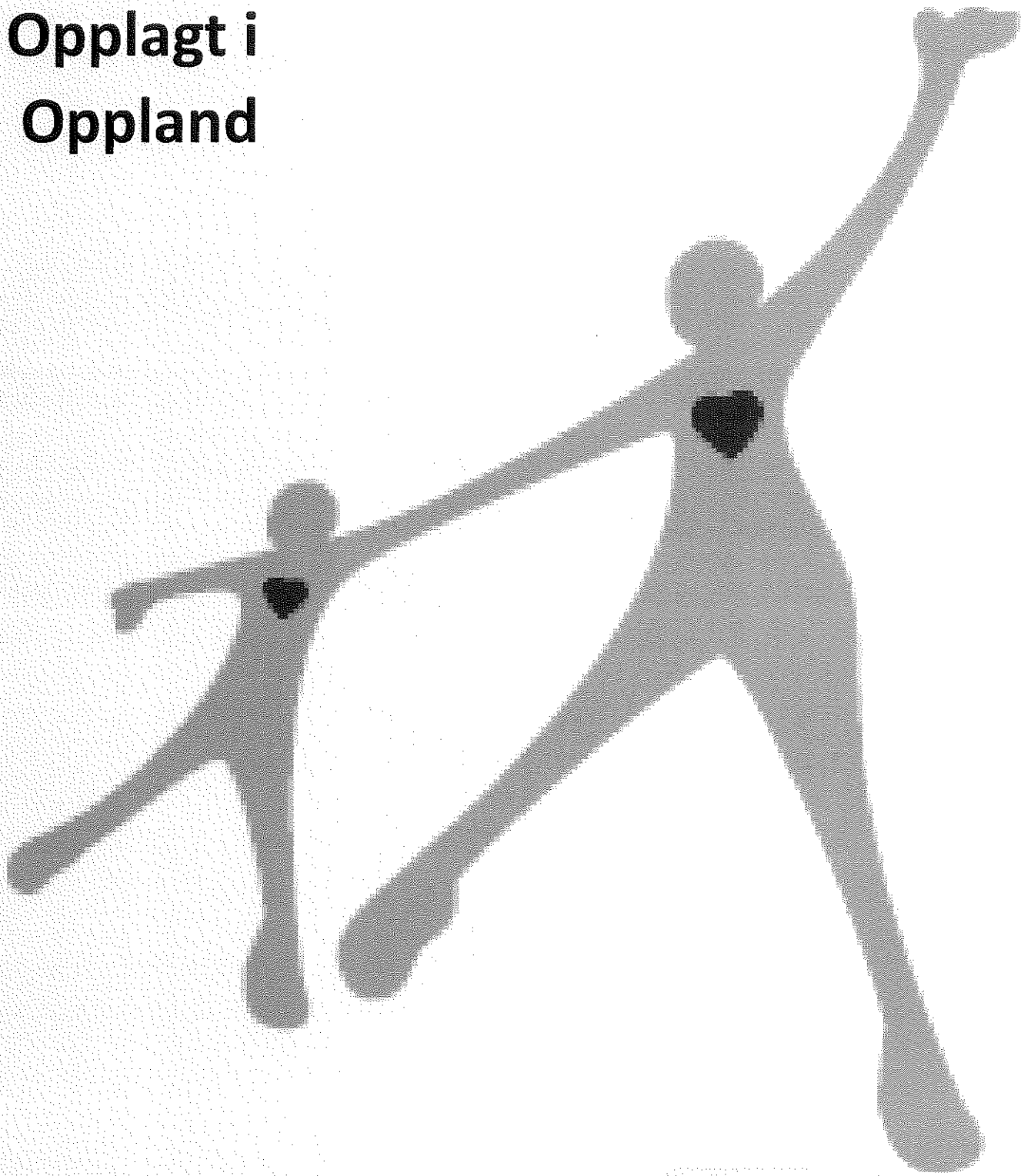
Spørsmål kan rettes til folkehelsekoordinator Ane Bjørnsgaard tlf: 61289290/91126439, e-post: ane.bjornsgaard@oppland.org

Med hilsen

Rasmus O. Vigrestad
Fylkesrådmann

for Hjalmar Solbjør
ass. fylkesrådmann

Opplagt i Oppland

OPPLAND
fylkeskommune

Regional plan for folkehelse i Oppland 2012-2015

Ordliste

Helse

Helse er ikke bare fravær av sykdom, men også fysisk, psykisk og sosialt velvære. En folkelig forståelse av helse knyttes ofte opp mot begreper som "sunnhet", "friskhet" og "velvære". Man kan være syk i medisinsk forstand, men likevel trives, mestre livet og oppfatte at helsa er god både med de helseutfordringer og krav livet gir.

Folkehelse

Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helsa fordeler seg i befolkningen. På samme måte som helse er en ressurs for den enkelte, er folkehelsa en av samfunnets viktigste ressurser.

Sosiale helseforskjeller

Sosiale helseforskjeller er systematiske forskjeller i helsetilstand som følger sosiale, økonomiske, geografiske og etniske kategorier. Særlig er yrke, utdanning og inntekt viktige faktorer. Forskning viser at de sosiale helseforskjellene i Norge øker.

Folkehelsearbeidet

Folkehelsearbeidet er samfunnets innsats for å påvirke det som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og fysisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler. I tillegg er utjevning av sosiale helseforskjeller viktig i dette arbeidet.

Helsefremmende og forebyggende arbeid

Helsefremmende arbeid innebærer å forbedre befolkningens helse. Dette handler også om sykdoms- og skadeforebyggende arbeid: Primærforebygging innebærer å styrke helsen og hindre utvikling av sykdom, skade eller lyte. Sekundærforebygging handler om å stanse sykdomsutvikling og/eller hindre tilbakefall. Tertiærforebygging innebærer å hindre forverring og sikre best et mulig liv med den helsevikten man har.

Helseatferd

Helseatferd er atferd og levevaner som har stor betydning for helsa, blant annet kosthold, fysisk aktivitet, tobakksbruk, alkoholbruk, seksualvaner og bruk av illegale rusmidler.

Frisklivsentral

En frisklivsentral er et kommunalt kompetansesenter for veiledning og oppfølging innenfor fysisk aktivitet, kosthold, tobakk og rus. Ulike kurs- og frisklivstilbud er knyttet til frisklivsentralene.

Miljørettet helsevern

Miljørettet helsevern omfatter de faktorene i miljøet som direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsa, blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale miljøfaktorer.

Partnerskap for folkehelse

Partnerskap for folkehelse er en formalisering av samarbeid om felles mål i folkehelsearbeidet mellom fylkeskommunen, fylkesmannen, kommuner, regionale aktører og frivillige organisasjoner.

Helse i Plan

Helse i Plan er strategiske metoder for forankring av folkehelse tiltak i planlegging og økt plan- og prosesskompetanse i helsesektoren.

FYSAK

FYSAK er en samordning av ressurser og økt fokus på fysisk aktivitet for alle i det helsefremmende arbeidet.

Universell utforming

Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, uten behov for tilpasning og en spesiell utforming

Innhold

Ordliste	2
Forord	4
1. INNLEDNING	5
2. JAKTEN PÅ HELSEKILDENE	6
3. HELSEOVERSIKTEN I DAG	7
4. FOLKEHELSEARBEIDET I DAG	8
5. VISJON, MÅL OG STRATEGI	9
5.1. Visjon	9
5.2. Hovedmål	10
Opplagt i Oppland med folkehelse på dagsorden	10
Opplagt i Oppland med sunne levevaner	11
Opplagt i Oppland at alle er med	12
6. ORGANISERING AV VIDERE FOLKEHELSEARBEID	13
7. REGIONALE OG NASJONALE FØRINGER	15

Foto:

Jørgen Skaug, Therese Gjersøe Hole, Lom & Skjåk Adventure, Jarle Wæhler, Randi Katharina Øverland, Torbjørn Olsen, Kristoffer Øverli Andersen, Line Øverli, Britt-Åse Høyeseven.

Barnetegning

Utgiver: Oppland fylkeskommune, september 2011

Forord

Det er Opplagt i Oppland at vi satser på en helsefremmende samfunnsutvikling som bidrar til trivsel, god folkehelse og reduserer sosiale helseforskjeller. Vi skal ha en politikk og samfunnsutvikling som styrker folks og lokalsamfunnets mulighet til å ta ansvar for egen helse, trivsel og mestring.

Den samfunnskapitalen som ligger i at mennesker trives, mestrer hverdagen og bidrar aktivt ut fra egne ressurser og muligheter er avgjørende for et bærekraftig samfunn. Folkehelsen er en av Opplands viktigste ressurser for bolyst og attraktive lokalsamfunn. I arbeidet med en regional planstrategi for Oppland 2010-2011 der kommuner, regional stat og fylkeskommunen deltok, omtales folkehelse slik:

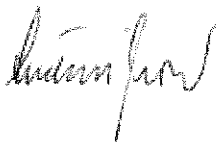
"I Oppland vil vi arbeide for at hele befolkningen opplever deltakelse, mestring og god livs kvalitet, med økt fokus på ressurser hos det enkelte menneske, mer enn begrensninger. Utvikling av universelt utformede omgivelser er viktig for å nå målet om god tilgjengelighet, deltagelse og valgfrihet. Vi må legge til rette for at det skal være enkelt å velge sunt."

Det er Opplagt i Oppland at vi styrker folkehelsearbeidet for å utjevne de sosiale helseforskjellene. Det må vi gjøre gjennom ordninger som ikke stigmatiserer og som forebygger at mennesker havner i sårbare situasjoner. Utjevning av sosiale helseforskjeller er et mål og en oppgave for alle. Det er Opplagt i Oppland at vi gjennom politikk og tjenesteyting legger til rette for en samfunnsutvikling som er med på å gi alle en mulighet til å styrke sin egen helse.

Fylkeskommunen har et ansvar for å være pådriver innen folkehelsearbeidet. Sammen med kommunene, statlige myndigheter og frivillige organisasjoner er vi viktige aktører i arbeidet for å utjevne sosiale helseforskjeller og fremme folkehelsen.

Helse og trivsel skapes i hovedsak på andre arenaer enn i helsesektoren. Hensynet til folks helse må derfor ivaretas når tiltak og strategier skal utformes. Fylkeskommunen og kommunene skal fremme folkehelse med de virkemidlene vi sammen har innen lokal utvikling, forvaltning og tjenesteyting.

Lillehammer juni 2011

Audun Tron
Fylkesordfører

1. Innledning

Oppland er et fylke som satser på folkehelse. Gjennom FYSAK og partnerskap for folkehelse har vi god erfaring med samarbeid mellom de ulike aktørene regionalt og kommunalt. Det er viktig at folkehelsearbeidet bygger videre på dette. Samtidig må vi satse på mer helsefremmende og primærforebyggende arbeid på tvers av fagområder og forvaltningsnivåer.

Regional folkehelseplan for Oppland er forankret i regional planstrategi 2010-2011. En regional plan erstatter etter ny planlov de gamle fylkesplanene, og er en felles forpliktende plan for fylkeskommunen, fylkesmannen, kommunene, organisasjoner og regionale aktører.

Hensikten med regional plan for folkehelse er at den skal være et verktøy for målrettet og strukturert folkehelsearbeid i Oppland.

Samhandlingsreformen med nye folkehelselov og ny helse- og omsorgslov har styrket folkehelsefokuset. De lovpålagte oppgavene har blitt mer omfattende både for kommuner og fylkeskommuner.

Denne planen skal vise retning på hvordan aktørene i Oppland kan samarbeide om tiltak og virkemidler. Spesielt vil en økning i ressurser, kompetanse og virkemidler være viktig for å møte de nye nasjonale og regionale føringene. I det årlige handlingsprogrammet beskrives virkemidler, roller og ansvarsfordeling mellom de ulike aktørene. Partnerskap for lokalt folkehelsearbeid vil fortsatt være viktig for å gjennomføre planen.

Regional plan for folkehelse bygger på en bred medvirkningsprosess. Med bakgrunn i denne, erfaringene fra folkehelsearbeidet til nå og nytt lovverk har planen økt fokus på oppvekst- og levekår, sunne levevaner, sosiale helseforskjeller, psykisk helse og inkluderende miljøer.

Intensjonen er å integrere folkehelse i alt vi gjør.

Tenk over

Hvordan kan du bidra til bedre folkehelse for alle i ditt nærmiljø?

Visste du at

- mer enn 60 % av dødsfallene i rike land skyldes kroniske livsstilssykdommer som kan forebygges med sunt kosthold, fysisk aktivitet og tobakksforebygging?

Visste du at

- dagens eldre har bedre egenvurdert helse og bedre funksjonsevne enn tidligere? Stadig flere eldre er ressurssterke og friske og opplever en høy levealder. Likevel bruker en av fem personer over 70 år mer enn ti ulike legemidler samtidig.

2. Jakten på helsekildene

Fylkeskommunen og kommunene skal i henhold til ny folkehelselov fremskaffe kunnskap og oversikt over helsetilstanden og påvirknings-faktorene for folkehelsa. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunal og regional planstrategi.

I arbeidet med regionale og kommunale planer og tiltak skal det fastsettes overordnede mål, strategier og tiltak for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte utfordringene. I tillegg til opplysninger fra statlige helsemyndigheter skal fylkeskommunen ha oversikt over relevant kunnskap fra kommunene, tannhelsetjenesten og andre deler av fylkeskommunens virksomhet med betydning for folkehelsen.

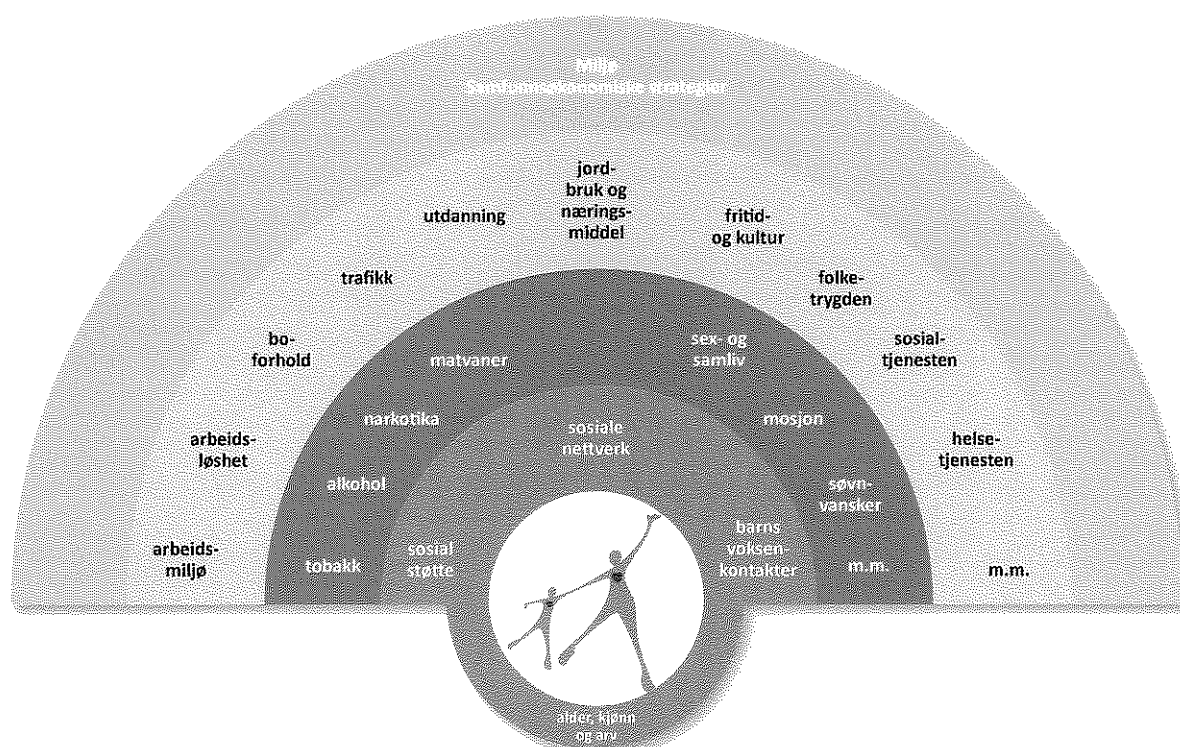
Fylkeskommunen vil nedsette en arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra regioner/kommuner, fylkeskommune, fylkesmann, Sykehuset Innlandet og forskningsmiljøene for å kunne vurdere hva Oppland har behov for av oversikt, og valg av eventuelle befolkningsundersøkelser. I løpet av høsten 2011 vil det også fra sentralt hold besluttes hvilke indikatorer som bør vektlegges i helseoversiktene og hva som blir av krav til befolkningsundersøkelser.

Vår definisjon av helse bygger på at helse ikke bare er fravær av sykdom. I oversiktsarbeidet vil det derfor være viktig å skaffe helsekildene lokalt til god helse, mestring og trivsel for alle. Arbeidet med helseoversikter krever derfor lokal kunnskap om helsekilder i alle sektorer i tillegg til samfunnsmedisinsk, statistisk og folkehelsevitenskapelig kompetanse.

Hver enkelt av oss har et betydelig ansvar for egen helse. Enkeltmenneskets handlingsrom påvirkes likevel av viktige faktorer som sosiale omgivelser fra de nære mellom-menneskelige relasjoner i familie og vennekrets, sosiale strukturer i nabolag, lokalsamfunn og samfunnsmessige betingelser av økonomisk, kulturell og politiske natur.

Sosial støtte er spesielt viktig for psykisk helse og mestringsevnen når man står overfor påkjenninger og belastende livshendelser. Hverdagsliv som skole, utdanning, jobb og fritid fremmer helse, mestring og sosialt fellesskap. Å sikre at alle har mulighet til å delta på disse arenaene er derfor viktig i folkehelsearbeidet.

Figuren nedenfor viser lagene av sentrale påvirkningsfaktorer og arenaer som bidrar til å avgjøre folkehelsa og de sosiale helseforskjellene.

3. Helseoversikten i dag

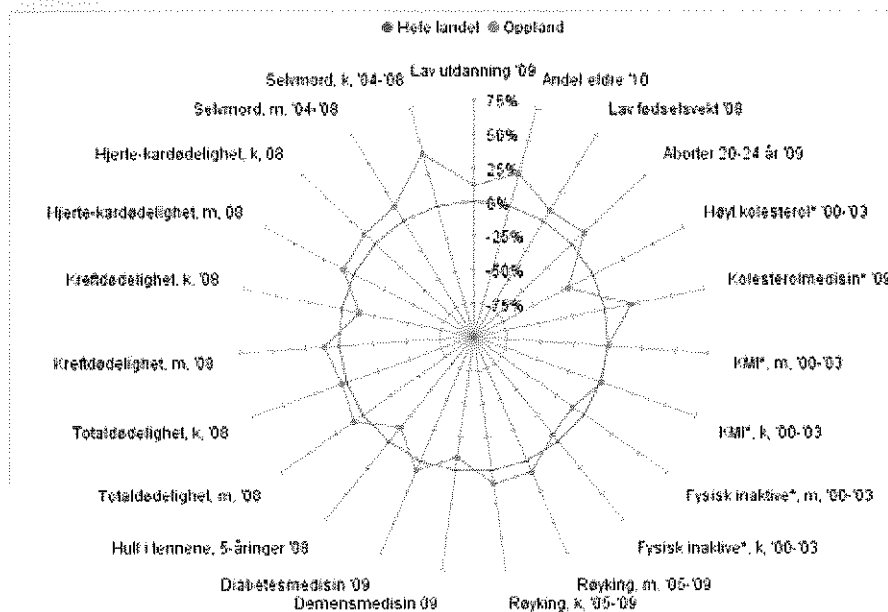
Befolkningen i Oppland har som den øvrige befolkningen i Norge generelt god helse. De siste 20 årene har alle grupper i Norge fått bedre helse og økt levealder. Bedringen har likevel vært større for grupper med lang utdanning og høy inntekt. Fylkesbarometeret for Oppland er en enkel fremstilling av noen av de helse- og levekårsutfordringene Oppland har.

Fylkesbarometeret viser avvik i prosent mellom Oppland (rødt) og landsgjennomsnittet (blått). Verdier innenfor den blå sirkelen er tegn på bedre helsetilstand og bedre risikoprofil enn landsgjennomsnittet. I dette fylkesbarometeret gjelder dette; kolesterolnivå, fysisk aktivitet, demensmedisinforbruk, hull i tennene hos 5-åringene og kreftdødelighet hos kvinner.

Verdier utenfor den blå sirkelen viser utfordringene i forhold til landsgjennomsnittet: Dette er lavt utdanningsnivå, andel eldre, lav fødselsvekt, aborter blant yngre, forbruk av kolesterolmedisin, røyking, diabetesmedisin, dødelighet, kreftdødelighet hos menn og hjerte-kardødelighet, samt selvmord.

Tallene er til en viss grad påvirket av tilfeldige svingninger. Det anbefales derfor å se utviklingen over tid.

For å se tidsserier for indikatorene se: www.norges-helse.no

På kommunenivå finnes det tilgjengelig kommunehelseprofiler og kommunebarometer.

Kommunehelseprofiler er en interaktiv database med folkehelsestatistikk der du kan lage egne diagrammer, tabeller og kart. Du kan sammenlikne egen kommune med andre kommuner, fylke eller landet. I tillegg kan du sammenlikne kommuner som er i samme KOSTRA- gruppe. Kommunebarometer et verktøy som hjelper kommunene til å få et raskt og enkelt overordnet bilde av folkehelseutfordringer i egen kommune hvor det er plukket ut noen indikatorer som er presentert i ett statistikkilde.

Tenk over

Hvordan ser folkehelsestatistikken ut i din kommune?

Klikk deg inn på www.helsedirektoratet.no/kommunehelseprofiler

Visste du at

- 60 minutters daglig fysisk aktivitet med moderat intensitet må til for at barn og unge skal få en normal vekst og utvikling? Fysisk aktivitet forebygger 33 livsstils sykdommer.

Visste du at

- om lag 70 000 barn og unge i Norge har psykiske lidelser som krever behandling? En ny norsk studie peker ut problemer med skole-resultater og mobbing som viktige risikofaktorer for psykiske vansker. Det å være sammen med venner på fritida og ha sosial støtte fra venner er de viktigste beskyttende faktorene.

Visste du at

- kun 50 % av norske 15-åringar oppfyller Helsedirektoratets anbefalinger med minst 60 minutters daglig fysisk aktivitet? Norske 15-årige gutter sitter i gjennomsnitt 42 timer i uken utenom skoletid med skjerm-aktivitet.

4. Folkehelsearbeidet i dag

Oppland har siden 2006 hatt status som folkehelsefylke. Arbeidet har vært ledet av fylkeskommunen i partnerskap med fylkesmannen, regionale aktører, frivillige organisasjoner og kommunene. I alt har 17 av 26 kommuner og to regioner deltatt. 6 kommuner (Gjøvik-regionen og Gran) har også deltatt i det statligei Helse i plan-prosjektet.

Partnerskap for folkehelse og Helse i Plan er virkemidler om er evaluert av Møreforskning og Norsk institutt for by- og regionsforskning og viser seg å være gode metoder for å øke den forebyggende samarbeidet på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

I Oppland har satsingen at de fleste kommunene har koordinatorstillinger, tverrsektorielle styrings-/arbeidsgrupper, folkehelse er tema i kommunenes planer, og det er etablert frisklivssentraler i 21 kommuner. Tall fra over 2000 brukere i Oppland viser at denne type støtte til endring av levevaner gir positiv effekt på opplevd helse, fysisk form, psykisk helse og sosial deltagelse.

25 kommuner har deltatt i FYSAK hvor fysisk aktivitet er virkemiddel for bedre folkehelse. FYSAK er i de aller fleste kommuner godt innarbeidet og kjent. For å videreføre og bistå kommunene i dette arbeidet har fylkeskommunen økt ressurser med FYSAK-koordinator for barn og unge.

"Idrett i skolen" i Lillehammer-regionen har gode eksempler på tilrettelegging av fysisk aktivitet i skolen. Region Nord-Gudbrandsdalen har økt satsingen på fysisk aktivitet for barn og unge. I Valdres og andre regioner har folkehelsesatsingen gitt flere gode resultater. Kommunene har likevel utfordringer med at koordinatorstillingene ofte er små, at og at det mangler ressurser primærforebyggende tiltak.

Helsefremmende videregående skoler har vært en del av folkehelsesatsinga med sertifisering og helhetlige strategier for Sunne kantiner, FYSAK, rus- og tobakksforebyggende arbeid og psykisk helse.

Oppland er sammen med Hedmark pilotfylker i universell utforming med visjonen: Ingen hemmes – ingen glemmes. Verdighet gjennom tilgjengelighet. Universell utforming og folkehelse er en integrert i regional utvikling og planlegging.

Visste du at

- eldre i 60-70 års alderen, som bor hjemme, ser ut til å ha mindre psykiske plager og lidelser enn den øvrige voksne befolkningen? Studier blant eldre som bor i institusjon, viser derimot høy forekomst av psykiske plager og lidelser.

5. Visjon, mål og strategi

Fokus på faktorer som fremmer folkehelse ligger til grunn for arbeidet. I det ligger nødvendigheten av å styrke samfunnsutvikling som gir det enkelte individ, grupper og lokalsamfunn mulighet til å ta eget ansvar for trivsel, gode og sunne helsevalg. Folkehelsearbeid krever tverrsektorielle løsninger for å skape et samfunn som gir gode oppvekst- og levekår sunne levevaner, fremmer fellesskap, trygghet og deltakelse.

Folkehelseloven legger til grunn fem hovedprinsipper for folkehelsearbeidet. Disse er brukt som grunn for arbeidet med planen.

1. Utjevning
2. Helse i alt vi gjør
3. Bærekraftig utvikling
4. Føre-var
5. Medvirkning

5.1 Visjon

Visjonen har en dobbelt positiv betydning. Det er opplagt i Oppland å satse på folkehelsearbeidet for et mer opplagt og friskt folk.

Opplagt i Oppland
med en samfunnsutvikling som fremmer trivsel, god folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller

Visste du at

- det har vært markant nedgang i trafikkdødsfall de siste tiårene? Likevel er trafikkulykker og andre ulykker fortsatt en av de vanligste dødsårsakene blant barn og unge. I Oppland var det 40 barn og unge fra 0-17 år som ble skadd eller omkom i trafikkulykker i 2010, 29 av disse var i alderen 13-17 år.

Visste du at

- kun 1 av 5 voksne er fysisk aktive mer enn 30 minutter daglig? Eldre som er fysisk aktive er mer selvhjulpne, har lavere risiko for å falle, har bedre kognitiv funksjon og bedre livskvalitet enn fysisk inaktive eldre.

Tenk over

Hvordan kan du bidra til å sette folkehelse på dagsordenen?

Visste du at

- røyking er den enkeltfaktoren som har sterkest negativ innvirkning på folkehelsen? Hvert år dør 6700 personer av røyking i Norge.

Visste du at

- det på landsbasis ser ut til at alkoholforbruket blant ungdom faller, mens det blant unge voksne og studenter øker? Ungdommens fylkesting i Oppland er imidlertid bekymret for dagens bruk av hasj og mener nå at dette er i ferd med å likestilles med tobakk i en del ungdomsmiljøer.

5.2 Hovedmål

For å nå denne visjonen er tre hovedmål satt:

Opplagt i Oppland

- ☉ med folkehelse på dagsorden
- ☉ med sunne levevaner
- ☉ at alle er med

Opplagt i Oppland med folkehelse på dagsorden

Dette hovedmålet følger folkehelselovens grunnprinsipp med Helse i Alt. Folkehelse og utjevning av sosiale helseforskjeller skal tas hensyn til i alle politiske og administrative plan- og beslutningsprosesser. I ny folkehelselov skal oversikt over befolkningens helse og levekår inngå som grunnlag for kommunale og regionale planstrategier. Det er behov for kunnskap og kompetanse om hvordan folkehelsehensyn skal kunne ivaretas og innarbeides i planer og tiltak. Helse i Plan vil derfor være et viktig virkemiddel fremover.

Strategier: Partnerskap for folkehelse
Kompetanseheving
Helseoversikt

Opplagt i Oppland med sunne levevaner

Dette hovedmålet følger folkehelselovens grunnprinsipp; Føre-var og Bærekraftig utvikling. Folkehelsa speiler samfunnsutviklingen, oppvekst- og levekår. Denne utvikles og vedlikeholdes i kommuner og lokalsamfunn. Folkehelsa har innvirkning på samfunnets bærekraft.

Livsstilssykdommer er en stor helseutfordring. Å bruke kunnskapen i dag til forebygging i politikk og på tvers av sektorene er sentralt i planen. Ekstra fokus på primærforebygging er vektlagt. Grunnlaget for god helse gjennom livsløpet legges i barne- og ungdomsårene, og barn og unge er derfor en viktig målgruppe.

Den demografiske utviklingen i Norge med flere eldre på sikt understreker betydningen av å sette i verk primærforebyggende tiltak.

Å styrke eksisterende arenaer for barn og unges fysiske, psykiske og sosiale helse er viktig i det primærforebyggende arbeidet. Det må skapes helsefremmende miljøer på alle arenaer som hjem, nærmiljø, barnehager og skoler.

Skolen har en juridisk forpliktelse til å sikre alle elever et godt psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Siden skolen i Norge er en arena hvor alle barn og unge befinner seg, kan tiltak i skolen som fremmer sunn helseatferd bidra til å utjevne sosiale ulikheter i helse. Foruten å være en kilde til helse i voksenlivet, er skolen barn og unges arbeidsplass og dermed en faktor av stor betydning for barn og unges helse.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et gratis lavterskeltilbud til alle barn og unge fra 0–20 år, deres foreldre og gravide. Tjenesten har et omfattende fokus på individrettet oppfølging, men har også ansvar for befolkningsrettet arbeid, blant annet i skole og barnehager. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste er derfor viktige samarbeidspartnere i det primærforebyggende arbeid i alle Opplands kommuner.

Det offentlige skal gi råd og veiledning for hva den enkelte kan gjøre for å ivareta egen helse, samt tilrettelegge for at det enkelt å velge sunt. Tiltak skal være universelle og ikke-stigmatiserende med fokus på årsakene til sosiale helseforskjeller.

Strategier: Primærforebygging på arenaer hvor alle barn og unge er
Helse i plan
Frisklivsentraler og frisklivstilbud

Tenk over

Hvordan kan det bli enklere å velge sunt på de ulike arenaene i din kommune?

Visste du at

- i 2010 var det 3 prosentpoeng flere tredjeklassinger med overvekt og fedme enn i 2008? Andelen økte i gjennomsnitt fra 16 til 19 prosent.

Visste du at

- kun 56 % av 10. klassingene i Nord-Gudbrandsdalen spiser frokost hver dag?

Tenk over

Hvordan kan du bidra til mer inkluderende arenaer i din kommune?

Opplagt i Oppland at alle er med

Dette hovedmålet følger folkehelselovens grunnprinsipp om Medvirkning og Utjevning. Medvirkningsprosesser skal bidra til bedre planer og tiltak, lette gjennomføringen og forankringen hos innbyggerne, samt gi bedre beslutningsgrunnlaget for politikerne. Loven presiserer at planmyndighet har et særlig ansvar for å tilrettelegge slik at grupper som ellers ikke lett kommer til ordet i planprosesser aktivt skal bringes inn.

”Empowerment” er et begrep som brukes i helsefremmende arbeid. Det handler om å styrke befolkningens mulighet til å påvirke beslutninger som angår dem for bedre å kunne mestre eget liv og helse. Det at mennesker trives, mestrer hverdagen og bidrar aktivt til fellesskapet ut fra egne ressurser og muligheter er avgjørende for en god folkehelse.

Selv om befolkningens helse i Norge stadig bedres, er det betydelige helseutfordringer. Det er store forskjeller i helse mellom kjønn, sosiale lag, etniske grupper og i ulike deler av landet.

Visse forskjeller er økende. Våre levevaner er under endring som følge av samfunnsutviklingen, noe som blant annet fører til redusert fysisk aktivitet og økende forekomst av overvekt. Det viser seg også å være store sosioøkonomiske forskjeller i helseatferd.

Det blir derfor viktig å tilrettelegge for deltagelse, aktivitet og sunne helsevalg på arenaer hvor man når alle lag i befolkningen.

Tilrettelegging av samfunnet som er universelt utformet skal bidra til å øke den enkeltes mulighet til å klare seg selv.

Strategier: Medvirkning
Tilrettelegging for aktive og inkluderende lokalsamfunn

Visste du at

- 10 % av voksne i yrkesaktiv alder mottar uførepensjon? Tallet har steget dramatisk for de under 35 år. Opplendingene har et høyere sykefravær enn landsgjennomsnittet. Kroniske muskel-/skjelettsmerter og lettere psykiske lidelser topper årsaksstatistikken til sykefravær. (NAV).

6. Organisering av videre folkehelsearbeid

Partnerskap for folkehelse

For å kunne mobilisere flere aktører og gjennomføre folkehelsearbeidet i hele Oppland må partnerskap for folkehelse med kommunene, regionale aktører og frivillige organisasjoner styrkes og videreutvikles. Samtidig er det sentralt at folkehelseperspektivet gjenspeiles i de andre partnerskapsavtalene fylkeskommunen har med regionene.

Folkehelsenettverket

Det eksisterende folkehelsenettverket bestående av FYSAK-, folkehelsekoordinatorer og frisklivsveiledere, samt andre aktuelle fagpersoner i kommuner og frivillige organisasjoner videreutvikles både som en læringsarena og erfaringsutvekslingsarena blant annet gjennom kompetansehevende tiltak og møteplasser. Folkehelsenettverket ledes av fylkeskommunen.

Folkehelseforum

Alle som deltar i partnerskap for folkehelsearbeidet skal ha en representant med i folkehelseforum. Folkehelseforum må ha ledelses- og politikerdeltagelse. Dette forum skal fungere som en referansegruppe. Folkehelseforum ledes av fylkesrådmann.

Helseoversiktsgruppe

Arbeidsgruppa skal bestå av representanter fra fylkeskommune, fylkesmann, regioner/kommuner og forskningsmiljøene (høgskolene/ østlandsforskning). Gruppen skal vurdere hva Oppland har behov for av oversikt og valg av eventuelle befolkningsundersøkelser.

Interne tverrfaglige folkehelsegrupper

Interne folkehelsegrupper hos fylkesmannen, fylkeskommunen og i kommunene. Koordinatorfunksjon og de interne folkehelsegruppene skal organiseres høyt opp i organisasjonene for å få til en reell innsats på tvers av fag og sektorer.

Styringsgruppe for folkehelsearbeidet

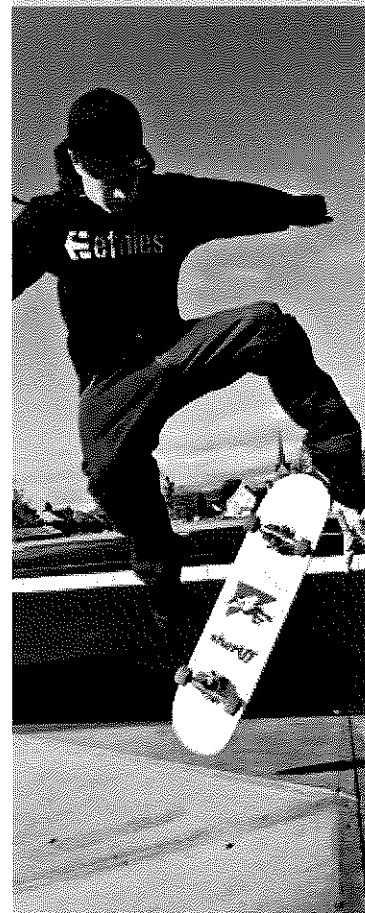
Styringsgruppa skal bestå av fylkeskommune og fylkesmann representert ved fylkesrådmann og assisterende fylkesmann, leder for plan og miljø, samt folkehelserådgivere i de to organisasjonene.

Fylkesutvalg og fylkesting

Fylkestinget er fylkeskommunens høyeste organ og regional planmyndighet. Fylkesutvalget er fylkestingets delegerte organ og fungerer som fylkeskommunens "arbeidsutvalg". Derfor vil fylkesutvalget vedta regional plan for folkehelse, samt årlige handlingsplaner.

Visste du at

- forskning viser at kontakt med natur og utsikt til natur i seg selv reduserer stress, påvirker immunforsvaret og påskynder tilfriskningsprosesser for syke mennesker?

Visste du at

- Norge ligger på verdens-toppen når det gjelder osteoporotiske brudd? Fall blant eldre er hovedårsaken til brudd. I 2008 var de totale kostnadene forbundet med hoftebrudd i Norge omkring 3,3 milliarder kroner. Beregninger viser at stat og kommune får 1,7 ganger høyere kostnader ved ikke å drive fallforebyggende treningsprogram for kvinner over 80 år enn å gjøre det.

Tenk over

Howdan kan du bidra i folkehelsearbeidet?

Visste du at

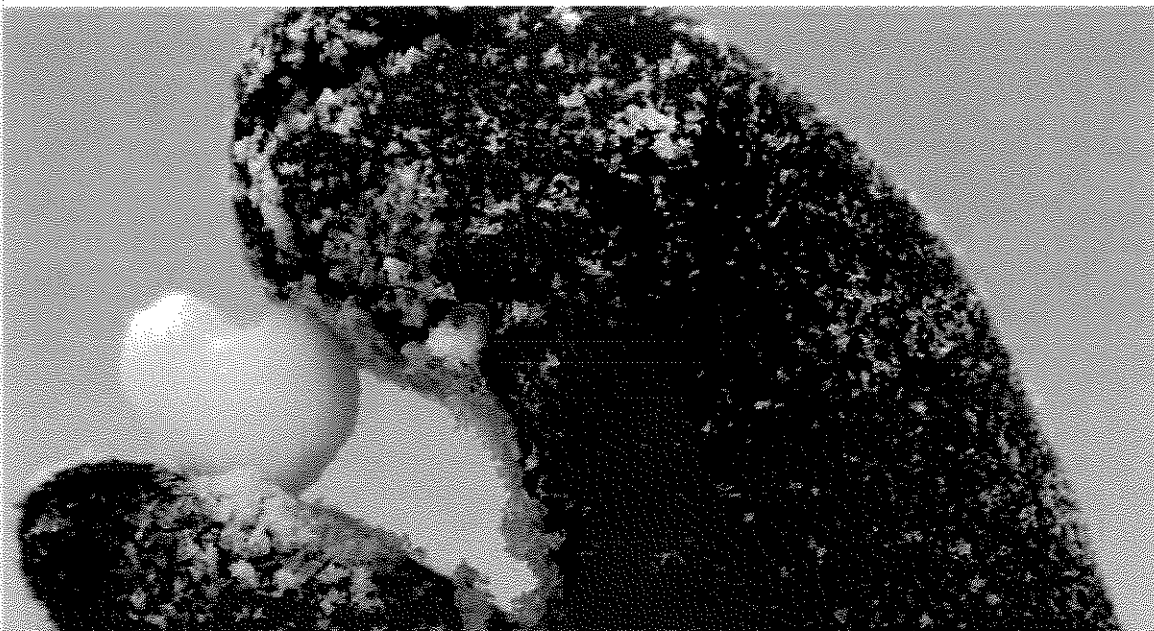
- det har skjedd en positiv utvikling i det norske kostholdet de siste tiårene med mindre sukker og mer frukt og grønt? Men vi spiser fortsatt for lite grønnsaker, frukt, grove kornprodukter og fisk.

Modell for organisering av folkehelsearbeidet

Visste du at

- syv av ti inaktive ønsker å drive friluftsliv for å bli mer aktive? Friluftsliv gir umiddelbare helseeffekter. Etter få minutter i friluft går puls og blodtrykk ned, og stresshormonene i blodet minsker.

6. Regionale og nasjonale føringer

Regional planstrategi for Oppland 2010-2011

Med bakgrunn i denne vedtok Fylkesutvalget 14. april 2010 at det skulle utvikles en regional plan for folkehelse.

Folkehelseloven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Plan- og bygningsloven gir både fylkesmann, fylkeskommune og kommunene klare forpliktelser i folkehelsearbeidet, hvor det spesielt blir vist til at *"planer etter denne lov fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet"*.

Helse- og omsorgsloven omhandler også folkehelsearbeidet, og spesielt helsefremmende og forebyggende tiltak i helsesektoren.

Spesialisthelsetjenesteloven pålegger helseforetakene en rolle i folkehelsearbeidet gjennom § 1-1, hvor lovens formål er særlig *"å fremme folkehelsen og motvirke sykdom, skade, lidelse og funksjonshemming"*.

Arbeidsmiljøloven vektlegger helsefremmende perspektiver i arbeidslivet gjennom å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, og som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger.

Opplæringsloven pålegger skolene et tydelig ansvar for å *"drive et kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av dette kapitlet blir oppfylte. Skoleleiinga har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjeldet det fysiske så vel som det psykososiale miljøet."*

Stortingsmeldinger

- ☉ Stortingsmelding nr. 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge
- ☉ St. melding. nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv – en veg til høgere livskvalitet
- ☉ St. melding. nr. 14 (1999-2000) Idrettslivet i endring
- ☉ Stortingsmelding nr. 35 (2006-2007) Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning. Framtidas tannhelsetjeneste.
- ☉ Stortingsmelding nr. 20 (2006.2007) Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller
- ☉ St. melding nr. 47, (2008-2009) Samhandlingsreformen

Statlige handlingsplaner

- ☉ Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009, "Sammen for fysisk aktivitet"
- ☉ Handlingsplan for bedre kosthold i befolkningen 2007-2011 "Oppskrift for et sunnere kosthold"
- ☉ Nasjonal strategi for det tobakksforebyggende arbeidet 2006-2010
- ☉ Nasjonal helseplan 2007-2010
- ☉ Handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013

Andre referanser

- ☉ Folkehelseinstituttet (2011): *Bedre føre var...* Rapport 2011:1 Psykisk helse: Helsefremmende og forebyggende tiltak og anbefaling. Oslo: Nasjonalt folkehelseinstitutt.
- ☉ Folkehelseinstituttet (2010): *Folkehelse rapport 2010: Helsetilstanden i Norge. Rapport 2.* Oslo: Nasjonalt folkehelseinstitutt.
- ☉ Helsedirektoratet (2010): *Utviklingstrekk-rapport 2010 - Folkehelsearbeidet – veien til god helse for alle*
- ☉ Helsedirektoratet (2008): *Aktivitetshåndboka – Fysisk aktivitet i forebygging og behandling*
- ☉ Helsedirektoratet (2011): *Tipsliste for Folkehelse og kommuneplanlegging*

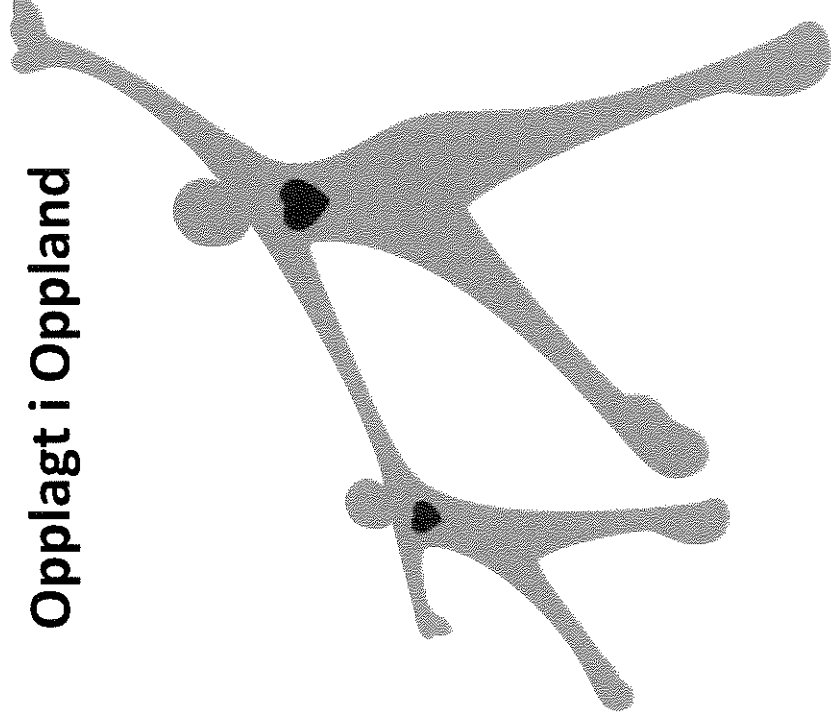

OPPLAND
fylkeskommune

Postboks 988, 2626 Lillehammer - Tlf.: 61 28 90 00
E-post: postmottak@oppland.org
www.oppland.no

Opplagt i Oppland

OPPLAND
fylkeskommune

Regional plan for folkehelse i Oppland 2012-2015 Handlingsprogram 2012

Hovedmål 1: Opplagt i Oppland med folkehelse på dagsorden

(FMOP = Fylkesmannen i Oppland, OFK = Oppland fylkeskommune, SI = Sykehuset Innlandet, OLK = Oppland idrettskrets, NFF = Nasjonalforeningen for folkehelsen)

Strategi	Delmål	Tiltak	Ansvarlig	Samarbeidspart
1.1 Styrke partnerskap for folkehelse	Partnerskap i lokalt folkehelsearbeid med alle kommuner i Oppland Økt fokus på folkehelse i planlegging, trenesteyting og forvaltning i kommuner, fylkeskommune og fylkesmann.	Tilby alle kommuner partnerskapsavtaler for å sikre forpliktende samarbeid. Kompetansprogram og eks. befolkningsundersøkelse bør inngå i partnerskapsavtalene. Styrke lederkompetanse og tverrfaglige grupper/-nettverk internt som sikrer folkehelse i alt	OFK	FMOP
	Partnerskap med frivillige organisasjoner som ønsker å bidra i folkehelsearbeidet regionalt og lokalt blir etablert/fornyset	Invitere til dialogmøter med de frivillige organisasjonene rundt hvordan avtaler utformes for samarbeid basert på gjensidig forpliktelse	Kommuner OFK FMOP	Helseidir.
	Erfaringsutveksling mellom kommunene og med nasjonalt og internasjonale nettverk	Delta på nasjonale og internasjonale samlinger er og nettverk for folkehelse.	Kommuner OFK FMOP	Frivillige org
		Vurdere muligheter i EUs helseprogram (utlyses høsten 2011)	OFK	Kommuner Regioner
		Arrangere folkehelsestafett med erfaringsutveksling vår og høst	OFK	Lhr Etnedal
1.2.Kompetanseheving	Alle kommuner skal ha god kompetanse og gjennomføringsfaringsevne i folkehelsearbeidet etter ny folkehelselov	Kompetanseheving på ny folkehelselov, primærforebyggende og tverrsektorielt folkehelsearbeid i alle Opplands regioner og kommuner. Storsamling, høsten 2011 + Regionvise samlinger/studie på temaene: - Sosiale helseforskjeller og levekår - Forebyggende og helsefremmende arbeid - Helse i Plan - Helseoversikt - Brukermedvirkning i plan og folkehelsearbeid - Tverrsektorielt folkehelsearbeid - Helsekonsekvensutredninger - Medvirkning i folkehelse og planlegging - Universell utforming	FMOP OFK	Helseidrettoratet Høgskolene

	<p>Politikeroppplæring på ny folkehelselov, primærforebygging og tverrsektorielt folkehelsearbeid.</p> <p>Økt fokus og kunnskap om sammenhengen mellom folkehelse, sosiale helseforskjeller og planlegging</p>	<p>Politikeroppplæring</p> <p>Jobbe for folkehelseperspektivet i kommune- og fylkesplanstrategiene</p> <p>Innarbeide sjekklister for folkehelse i planlegging regionalt og kommunalt</p> <p>Videreføre erfaringsutveksling Helse i Plan-kommunene til alle regioner i Oppland</p>	<p>KS</p> <p>OFK Kommuner</p> <p>OFK</p> <p>OFK</p>	<p>OFK FMOP Hdir Regionene</p> <p>FMOP</p> <p>FMOP</p> <p>FMOP</p>
1.3 Funksjonell helseoversikt	<p>Helseoversikt skal brukes som grunnlag i regional og kommunal planlegging og tiltak</p>	<p>Nedsette arbeidsgruppe med samfunnsmedisinsk, statistisk og folkehelsevitenskapelig kompetanse for å vurdere, utarbeide og veilede i bruk av funksjonelle data til helseoversikt og eventuelle supplement med befolkningsundersøkelser.</p> <p>Styrke feltet med 1-2 operative fagpersoner på fylkesnivå som kan veilede kommunene (Ref. Østfoldhelse, Vestfoldbarometeret etc)</p> <p><i>Sentralt med lokale data, helsefremmende faktorer og data fra flere sektorer enn helsetjenesten.</i></p> <p>Gjennomføre befolkningsundersøkelse som supplement til registerdata (Ungdomsundersøkelse i Hedmark kostet 600 000)</p>	<p>OFK</p>	<p>FMOP, SI, NAV, Kommuner Regioner</p> <p>FMOP Kom Regioner</p>

Hovedmål 2: Opplagt i Oppland med sunne levevaner

(FMOP = Fylkesmannen i Oppland, OFK = Oppland fylkeskommune, SI = Sykehuset Innlandet, OIK = Oppland idrettskrets, NFF = Nasjonalforeningen for folkehelsen)

Strategi	Delmål	Tiltak	Ansvarlig	Samarbeidspart
2.1 Primærforebygging på arenaer hvor alle barn og unge er	Øke foreldres og foresattes kompetanse på helsefremmende og forebyggende tiltak for barn og familier. Økt kompetanse om sunne levevaner for personell som arbeider med barn og unge i barnehage, skole, SFO, frivillig arbeid	Bevisstgjøre og veilede foreldre i helserelaterte tema som fysisk aktivitet, kosthold, tobakks- og rusforebygging, skjermbruk, sosiale medier, nettvett arbeid, psykososiale faktorer. psykososiale faktorer og psykisk helse. Tett samarbeid med og mellom helsestasjon, skolehelsetjeneste, barnehage, skole og FAU for å nå alle familier. Stimulering til kurs og kompetanseheving i alle kommuner innen temaene kosthold, fysisk aktivitet, tobakk/rus, psykisk helse og psykososial utvikling. Benytte nasjonale handlingsprogram og markeringer som Fiskesprell, MER frukt og grønt. TobakksFRI, Verdens vanndag, verdens tobakksfrie dag, Verdens aktivitetsdag	Kommuner	OFK FMOP
	Alle barn og unge skal være fysisk aktive i min. 60 minutter med moderat fysisk aktivitet hver dag. Alle barn og unge skal tilbys sunt kosthold i barnehage og skole	Kompetanseheving for foreldre, barnehagepersonell, SFO og lærere økt fokus på kvalitet av FYSAK, kroppsøving og aktiv skolevei Øke lavterskeltilbud, utstyr og samarbeid rundt de som faller utenfor. Utarbeide regningslinjer for sunt kosthold og sørge for tilrettelegging med: <ul style="list-style-type: none"> - Tilgang til kaldt vann i kraner/vanddispensere - Mindre sukker, mer frukt og grønt i barnehager - Tilby elevfrokost der dette er mulig - Fokus på Sunne matpakker i samarbeid med FAU - Sørge for god organisering av oppskjært frukt i skolen på ungdomstrinnet 	Kommuner	OFK, FMOP OIK Trygg trafikk OFK FMOP
	Alle barn og unge skal tilbys et godt fysisk, psykisk og sosiale skolemiljø	Styrke samarbeid og fokus på fysiske og psykososiale helsefaktorer i skolen. Spesielt fokus på drop-out og mobbing. Styrke lavterskeltilbud for barn og unge som opplever psykiske plager gjennom skolehelsetjenesten i nært tverrfaglig samarbeid med andre faginstanser. Utvikle bedre læringsmiljø (satsing i utdanningsdirektoratet)	Kommuner	OFK, FMOP
	Alle barn og unge skal tilbys sunne møteplasser og allsidige fritidsaktiviteter i sin kommune	Jobbe for at møteplasser og aktivitet for barn og unge har helhetlig fokus med utgangspunkt i sunnhet og trivsel. Holdningskapende arbeid med tema og praktiske tiltak innen fysisk aktivitet,	Kommuner	Frivillige organisasjoner

2.2 Helse i plan	Folkehelsehensyn i flere kommunale planer gjennom: 1. Økt kompetanse og deltagelse fra folkehelse-/helsearbeidere i planlegging, 2. Økt kompetanse og fokus på folkehelsehensyn i planlegging hos politikere og planleggere	Bruke helseoversikt som bakgrunn for kommunal og regional planstrategi Helse i plan som tema på samlinger for folkehelse/helsepersonell Praktisk kunnskaps- og erfaringsutveksling med gode Helse i plan-kommuner i Oppland (Gjøvik-regionen + Gran) Folkehelse som tema på planlegger-samlinger/planmøter: - Trygge gang og sykkelveier - Nærmiljøanlegg/lekeplasser - Tilgjengelige naturområder/friluftsliv Utarbeidelse av sjekklister for planleggere (inn på planoppland.no) Gjennomføring av barnetrakk i flere kommuner Fortsette med folkehelse tema på samling for barnerepresentanter	Kommuner OFK FMOP OFK OFK Kommuner OFK FMOP OFK, FMOP Kommuner OFK OFK FMOP OFK, FMOP	FMOP Kommuner Kommuner Helsedirektoratet Dep Hdir, Dep OFK Kommuner Kommuner OFK, FMOP Hdir SI Frivillige organisasjoner/andre aktører
2.3 Frisklivsentraller og frisklivstilbud	Alle kommuner skal ha god kompetanse og drift av frisklivsentraller og frisklivstilbud	Invitere resten av kommunene (5 stk) til å etablere frisklivsentraller (80 000 kroner i etableringsstilskudd) Kvalitetssikre, veilede, koordinere og evaluere driften av lokale frisklivsentraller og frisklivstilbud: - Endringsfokusert veiledning - Lavterskel fysisk aktivitet - Treningskontakter - BRA MAT - Selvhjelp - Røykeslutt God oversikt og samhandling mellom frisklivsentraller, øvrig folkehelsearbeid og aktivitet i frivillige organisasjoner	OFK FMOP OFK, FMOP	Kommuner Kommuner OFK, FMOP Hdir SI Frivillige organisasjoner/andre aktører

Hovedmål 3: Opplagt i Oppland at alle er med

(FMOP = Fylkesmannen i Oppland, OFK = Oppland fylkeskommune, SI = Sykehuset Innlandet, OIK = Oppland idrettskrets, NFF = Nasjonalforeningen for folkehelsen)

Strategi	Delmål	Tiltak	Ansvarlig	Samarbeidspart
3.1 Medvirkning	Økt grad av medvirkning i planlegging og tjenesteyting	Økt kunnskap om og fokus på medvirkning fra barn, barnefamilier, unge og utsatte grupper i utvikling av planer, og tjenester eks. skystilbud, aktivitetstilbud	Kommuner OFK FMOP	Barnerep.
		Kompetanseheving om medvirkning i plan- og folkehelsearbeid (se pkt. om kompetanseheving)	OFK	FMOP
3.2 Tilrettelegging for aktive og inkluderende lokalsamfunn	Flere inkluderende aktivitets- og fritidstilbud innen idrett og kultur.	Økt bruk av barnetråkk	Kommuner/OFK	
		Tilskudd til lag- og foreninger for å få flere aktivitetstilbud for barn og unge som faller utenfor ordinære tilbud	Kommuner OFK	Frivillig org Helseidir.
		Tilrettelegge for friluftsliv og lavterskel frisklivstilbud for alle grupper	Kommuner	OFK FMOP
		Forebygge drop-out i idretten	OIK	OFK
		Økt samarbeid mellom kultur, idrett, friluftsliv og folkehelse	OFK	Regioner
		Vinteraktivitetsdag – samarbeid mellom idrett i skolen i Lillehammer-regionen, kultur og FYSAK.		
		Videreutvikle og skape nye sosiale og kulturelle arenaer i kommunen hvor mennesker kan møtes på tvers av alder og bakgrunn.	Kommuner OFK	OFK FMOP
		Øke samarbeid og informasjonflyt mellom folkehelse-, stedsutvikling, ungdoms- og lokalsamfunnsutviklingsprosjekter	OFK	Kommuner Regioner
		Stimulere stedsutvikling med fokus på universelt utformede og trygge møteplasser	OFK Kommuner	Kommuner
		Stimulere til universelt utformede reiselivsdestinasjoner	OFK	Reiseliv
Flere universelt utformede steder og produkter.	Stimulere universell utforming i alle ledd i transportkjeden	OFK	Samferdsel	
	Stimulere til universelt utformede videregående skoler og øvrig bygningsmasse i OFK	OFK	Videregående opplæring	
	Stimulere til universell utforming og tilrettelegging innen lokalt kultur og friluftsliv	OFK	Kommuner/ Regioner	

11/00434-4

Regionrådet for Hadeland
Gran kommune
Rådhusvn. 39
2770 JAREN

Vår ref.: 200705350-75
Deres ref.:

Lillehammer, 19. september 2011

Utlysning av tilskuddsmidler til ungdomssatsing i regionene 2012

Oppland fylkeskommune ønsker å fortsette med en helhetlig ungdomssatsing, gjennom de regionale ungdomsprosjektene.

Med regional ungdomssatsing menes en rekke områder som er nedfelt i en egen strategi; *Hovedlinjer i Oppland fylkeskommunes politikk for ungdom*. Fylkeskommunen ønsker å ha en helhetlig tilnærming til ungdomssatsinga i regionene og oppfordrer prosjektene til å bruke strategien som bakgrunn for søknaden.

Søknadskriterier:

- Søknaden om tilskudd skal komme fra regionrådene.
- Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse, oversikt over planlagte aktiviteter, organisering og økonomi.
- Søknaden må sendes Oppland fylkeskommune ved Sigrun Tomt Ulset innen 15. november 2011.

Til informasjon:

Samfunnsendringer og trender krever at ungdomspolitikken er i kontinuerlig utvikling og på bakgrunn av dette, jobber en tverrfaglig gruppe med en videreutvikling av nåværende strategi fram til politisk behandling. De regionale ungdomsprosjektene er viktige for gjennomføringen av ungdomssatsingen i Oppland. Det legges til grunn en intensjon om å sende revidert strategi på høring til regionene.

Minner om årsrapport for 2011, som må være oss i hende innen 1. mars 2012.

Spørsmål til ordningen kan rettes til ungdomskoordinator, Sigrun Tomt Ulset, enten på e-post: sigrun.tomt.ulset@oppland.org eller på telefonnr: 61289324/mobilnr: 90688103.

Kopi: Gran kommune v/ Marta Tuff

Vennlig hilsen

Hjalmar Solbjør
ass.fylkesrådmann

Sigrun Tomt Ulset
Ungdomskoordinator

Postadresse
Postboks 988
2626 LILLEHAMMER
Org. Nr: 961382335

Besøksadresse
Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018
E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:
Sigrun Tomt Ulset
Telefon:
Telefaks:

Hovedlinjer i Oppland fylkeskommunes politikk for ungdom

1. Innledning/mandat

Fylkesrådmannen nedsatte primo januar 2007 en arbeidsgruppe med følgende mandat:

Oppland fylkeskommune vil forme en helhetlig politikk for ungdom som gir denne aldersgruppen gode livsvilkår og utviklingsmuligheter. Det skal legges frem et kortfattet dokument med forslag til hovedlinjene i fylkeskommunens politikk for ungdom. Forslaget skal bl.a.:

- *Gi begrunnelse for fylkeskommunens spesielle engasjement i denne målgruppen*
- *Inneholde overordnet mål for fylkeskommunens satsing*
- *Skissere en ansvarsdeling mellom fylkeskommunen og regioner/kommuner*
- *Beskrive satsingsområder for fylkeskommunen, herunder skissere kriterier for fylkeskommunens satsinger*

Arbeidsgruppen har bestått av:

Klaus Eriksen	Fagenhet for opplæring
Terje Kongsrud	Fagenhet for kultur og idrett
Frode Sannum	Fylkesrådmannens rådgivningsgruppe
Anne Marie Sveipe	Fagenhet for regional utvikling
Skjalg Wigenstad	Fagenhet for samferdsel

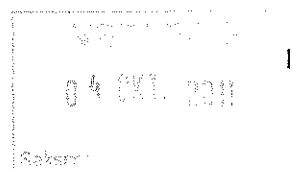
Frode Sannum har ledet gruppen. Gruppen har hatt tre møter.

Dette dokumentet er ikke en utredning, men et dokument som gir grunnlaget og retningslinjer for fylkeskommunens engasjement i ungdom.

2. Hvorfor skal Oppland fylkeskommune satse på ungdom?

Det er flere grunner til at Oppland fylkeskommune bør drive en aktiv ungdomspolitik:

- Ansvar for barn bør ligge nærmest mulig deres nærmiljø. Ansvar for politikk og tiltak for barn bør ligge hos kommunene. Ungdom søker gjerne utover kommunegrensene. Møteplassene har ofte et innhold og en karakter som samler ungdom fra flere kommuner. Det er da naturlig å organisere og finansiere tiltak som imøtekommer ungdoms behov i samarbeid mellom kommuner, for eksempel på regionalt nivå eller i samarbeid mellom regioner og fylkeskommunen.
- Fylkeskommunen har gjennom ansvaret for videregående opplæring og Oppfølgingstjenesten kontakt med samtlige ungdommer i aldersgruppen 16 – 19 år (og mange i alderen 20 – 21 år). Dette gir fylkeskommunen et spesielt godt utgangspunkt for å drive en aktiv ungdomspolitik overfor det store flertallet av ungdom. Tiltak som bidrar til en god livssituasjon for ungdom, øker også muligheten for et bedre utbytte av opplæringen. Å iverksette tiltak som utnytter ungdoms ressurser gir rikere lokalsamfunn og er en naturlig oppgave for fylkeskommunen som regional utviklingsaktør.

3. Utgangspunkt – Overordnet mål

Det er ikke formålstjenlig å gi en nøyaktig aldersavgrensning av målgruppen ungdom. Kjernegruppen vil være elever i videregående skole, det vil si aldersgruppen 16 – 19 år. Men det er ønskelig at ungdomspolitikken fanger elever i de øverste trinnene på ungdomsskolen og ungdom som nylig har gått ut av videregående skole. Dermed kan vi snakke om ungdom i aldersgruppen fra ca 13 til 20 år.

Hovedlinjene i Oppland fylkeskommunes politikk for ungdom bygger på sentrale mål i Fylkesplan 2005 – 2008 som:

- Oppland skal være et fylke preget av befolkningsvekst, trivsel, bolyst, nyskaping og høy kompetanse.
- Oppland fylkeskommune skal være en aktiv pådriver for utvikling, nyskaping, samhandling og optimisme i Innlandet.

I fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør er det naturlig å vie særlig ungdom oppmerksomhet. Et viktig utgangspunkt for fylkeskommunens utviklingspolitikk bør være overbevisningen om at:

Helhetlig satsing på ungdom i dag gir regional vekst i morgen

En påstand som bygger på troen om at ungdom i Oppland har ressurser som kan gi vekst i fylket på kort og lang sikt.

For Oppland fylkeskommunes ungdomspolitikken kan det overordnede målet formuleres slik:

Oppland fylkeskommune bidrar gjennom egne tiltak og i samarbeid med andre aktører i samfunnet til at ungdom i utfordrende, men trygge miljøer og fellesskap bygger kompetanse, søker utløp for oppfinnsomhet og skaper meningsfulle opplevelser for seg og samfunnet.

Dette målet må inngå som et delmål for fylkeskommunens allmenne politikk for opplands-samfunnet.

Målet innebærer at Oppland fylkeskommune vil stimulere til tiltak som tar sitt utgangspunkt i at ungdom:

- Streber mot en tilværelse de selv opplever som meningsfull
- Kan og vil vise at de duger dersom de får mulighetene
- Ønsker å være aktive og selv ha innflytelse på valg, utforming og styring av aktiviteter de skal delta i
- Vil være der de møter annen ungdom i inspirerende miljøer

Og som tar hensyn til at ungdom:

- Er hele individer med sammensatte og ulike interesser
- Raskt endrer interesser og oppmerksomhetsområde.

4. Strategier og tiltak

Dette dokumentet tar ikke for seg oppgaver som fylkeskommunen er pålagt etter lov, men oppgaver der fylkeskommunen selv kan fastsette omfang av og innhold i egen innsats. Således tar dokumentet ikke opp oppgaver som fylkeskommunen er pålagt etter Opplæringsloven. Men de strategier og tiltak som foreslås i en helhetlig ungdomspolitikken bygger på fylkeskommunens opplæringspolitikk med spesiell oppmerksomhet rettet mot den del som går utover de krav loven setter. Her nevnes:

- En desentralisert skolestruktur som skal sikre livskraftige lokalsamfunn og at ungdommen får opplæring nær sitt hjemsted
- Ungdom kan fritt søke videregående skole innenfor Oppland med det mål at 92% av søkerne skal få oppfylt sitt 1. ønske ved søkning til videregående skole
- Inkludering av alle elever søkes oppnådd ved at det ikke lyses ut spesielt tilrettelagte kurs og at ordinære søkere og særskilt-søkere i størst mulig grad behandles likt
- Internasjonalt servicekontor som administrerer utveksling av lærlinger.
- Det er et sterkt fokus på å knytte den videregående skolen sammen med arbeidsliv og lokalsamfunn.

I en offensiv politikk for ungdom blir satses det særlig på følgende områder:

- **Satsingsområde 1: Regionale tiltak knyttet til videregående skole som bidrar til å trekke skolen ut i lokalsamfunnet og lokalsamfunnet inn i skolen.**

Kommentar:

Slike tiltak forutsettes forankret i videregående skole og skal bidra til å styrke kontakten mellom skolen og lokalsamfunnet. De forutsettes å dekke et spektrum av aktiviteter som appellerer til elever med ulike interesser, skal gi rom for elevstyring og være med på å bygge kompetanse. Finansiering bør skje gjennom flerårige samarbeidsavtaler mellom regionen og fylkeskommunen. I samarbeidsavtalene fastsettes mål, hovedinnhold, resultatkrav og organisering. Fylkeskommunens engasjement i Ung i Valdres kan være retningsgivende.

- **Satsingsområde 2: Tiltak som utløser skaperkraft, stimulerer virketrang og legger til rette for entreprenørskap**

Kommentar:

Etablere stimuleringsordninger for spesielt talentfull ungdom innen ulike fagområder, legge til rette for virketrang og entreprenørskap ved å bidra til videreutvikling av etablerte ordninger som Ungt entreprenørskap, lærlingordninger og Ungdommens kulturmonstring. I denne sammenheng er også tiltak som bygger kompetanse og inviterer til oppgaveløsning i større fellesskap verdifulle virkemidler. Dette må være tiltak som samler ungdom fra et større område. Musikaler kan være et eksempel. Fylkeskommunens rolle vil i første rekke være å bidra til finansiering og stille kvalitetskrav for sin deltakelse.

- **Satsingsområde 3: Tiltak som gir anledning til utprøving av nye trender**

Kommentar:

Hva som engasjerer ungdom endres raskt. Det kan også være en utfordring å presentere tradisjonsorienterte uttrykk på nye måter. Nye trender vil ofte gjelde kommunikasjons- og samværsformer der bruk av ny teknologi – helt eller delvis – er en faktor. Ellers fanges nye trender ofte opp av uttrykk innen kunst og kultur. For en fylkeskommune som setter ungdom i sentrum, er det avgjørende å treffe ungdom i det som er deres interessesfære i øyeblikket. Det blir viktig å gi rom for utprøving av nye trender i virksomhet fylkeskommunen selv driver, i samarbeidsprosjekter med andre aktører blant annet regionene og gjennom tilskuddsordninger.

- **Satsingsområde 4: Ungdom i det globale samfunnet**

Kommentar:

Ny teknologi, nye medier og nye reisevaner gir ungdom i dag enestående muligheter til å orientere seg globalt. Og mange gjør det. Vår kultur, forstått i videste forstand, endres kontinuerlig i brytningen mellom det lokale og det globale. For et vitalt samfunn er det avgjørende at innbyggerne kan forholde seg aktivt til slike endringsprosesser. Fylkeskommunen må stimulere ungdom til å ta del i det globale fellesskap gjennom utvekslingsordninger innen opplæring, entreprenørskap, kunst og kultur. Lærling- og utplasseringsordninger må videreutvikles og markedsføres. Og ungdom må stimuleres til å delta i internasjonale fora og på internasjonale scener.

➤ **Satsingsområde 5: Kunst- og kulturformidling for og med unge**

Kommentar:

Hovedsatsingen her vil være å videreutvikle etablerte ordninger med særlig vekt på ungdom slik det legges opp til i FT-sak 31/06 – Kulturpolitikk for fremtiden.

➤ **Satsingsområde 6: Stimulere til helsefremmende aktiviteter**

Kommentar:

Det finnes god dokumentasjon på at engasjement og aktiviteter som gir meningsfulle opplevelser i seg selv er helsefremmende. Innsats på områdene ovenfor må antas å ha en helsefremmende effekt. Fylkeskommunens folkehelseprogram, jfr. FT-sak 31/06, tilrettelagt for ungdom vil være et viktig tiltak som gir inspirasjon til mer fysisk aktivitet, bedre kosthold og ernæring og det skal bidra til å forebygge bruk av tobakk. Mye av innsatsen vil være organisert i tilknytning til den videregående skolen og bør skje i samarbeid mellom fylkeskommunen og den enkelte region eller kommuner.

➤ **Satsingsområde 7: Tilgjengelighet til møteplassene**

Kommentar:

At ungdom samles der de treffer annen ungdom medfører at mange ungdommer gjerne må reise langt for å nå de attraktive møteplassene. Aktiviteten skjer ofte til tider da det ikke er et ordinært offentlig kommunikasjonstilbud. Det er en utfordring å bidra til at ungdomsmiljøene er trygge og til at ungdom kan komme seg på en mest mulig trygg måte til og fra møteplassene. Dette er en utfordring for den kommune der ungdom er hjemmehørende og for den enkelte region. Men det er også en utfordring det er naturlig for fylkeskommunen å forholde seg aktivt til. Derfor bør fylkeskommunen sammen med den enkelte region bidra til å prøve ut ordninger som kan bidra til større sikkerhet for ungdommen. Ordninger som "Hjem for en 50-lapp" er interessante å prøve ut. Hovedansvaret for å utvikle, operere og finne finansiering bør ligge på regionale nivået.

➤ **Satsingsområde 8: Utnytte den kompetanse Ungdommens fylkesting har på ungdoms livssituasjon**

Kommentar:

Ungdommens fylkesting (UFT) er en etablert institusjon med medlemmer som første hånds innsikt i ungdoms livssituasjon. Det må legges sterkere vekt på å utnytte denne innsikten bedre både ved at UFT fungerer som referansegruppe for tiltak som planlegges iverksatt og i evaluering av prosjekter og pågående tiltak. Representanter fra Ungdommens fylkesting bør også utnyttes så langt det er

praktisk mulig som medlemmer av prosjekt-/styringsgrupper for ungdomsprosjekter.

Hvert av de åtte satsingsområdene kan ikke ses isolert. Ofte vil det være tale om å iverksette tiltak som gir bidrag under flere satsingsområder. Spesielt vil det være naturlig at tiltak under satsingsområde 1 er en kombinasjon av elementer fra flere av de øvrige satsingsområdene.

5. Noen hovedregler for fylkeskommunens engasjement i ungdoms livssituasjon
I prinsippet kan fylkeskommunen engasjere seg i ungdoms livssituasjon på tre ulike måter:

- Ved å iverksette og drive egne tiltak
- Ved å inngå i samarbeid med regioner eller kommuner om tiltak, normalt nedfelt i avtaler
- Ved å gi tilskudd til planlegging/gjennomføring av tiltak

Tiltak fylkeskommunen engasjerer seg i, bør som hovedregel være rettet mot grupper, dvs ikke rettet mot enkeltindivider. Eksempel på unntak kan være ordninger for talentutvikling og tiltak under satsingsområde 4. Som hovedregel skal fylkeskommunens engasjement være rettet mot tiltak som samler ungdom fra flere kommuner. Unntak kan være tiltak som gjelder utprøving av nye tender, der det kan hende at det i en enkelt kommune iverksettes tiltak som har stor forbildeeffekt eller som det av andre årsaker anses viktig å få prøvet ut. Fylkeskommunen skal normalt ikke engasjere seg i ordinær drift av tiltak under kulepunkt 3.

6. Ressursbehov og saksbehandling

Mange ungdomstiltak under de forskjellige satsingsområdene eller søknader om tilskudd til tiltak vil favne eller berøre flere fagenheter. Dette gir behov for samordning. Derfor foreslås det at arbeidsgruppen som har utarbeidet dette dokumentet, som en forsøksordning for ett år gis ansvar for å samordne behandlingen etablering av tiltak eller behandle søknader om tiltak som berører flere fagenheter. Arbeidsgruppen kan også være et forum for å drøfte spørsmål og utfordringer som gjelder fylkeskommunens engasjement i ungdom. Gruppen trer sammen etter behov. Saksbehandlingsansvaret for den enkelte sak skal ligge i den fagenhet som er sterkest berørt. Ved tvil konsulteres arbeidsgruppen.

Satsingen vil gi et ressursbehov utover det som i dag disponeres til ungdomsformål. Med den tid arbeidsgruppen har hatt til disposisjon, har det ikke vært mulig å gjøre en grundig vurdering av ressursbehovet. Som illustrasjon er det likevel gjort et grovt anslag (alle beløp i 1000 kr):

Satsingsområde 1:

kr 1 500

Kommentar: Legges fylkeskommunens engasjement i Ung i Valdres til grunn, vil tilsvarende tiltak i alle regionene gi ovenstående ressursbehov.

Satsingsområde 2:

” 500

Kommentar: Det er vanskelig å gjøre et godt anslag. Det som er lettest synlig, er behovet for ressurser til stimuleringsordninger for

talenter.

Satsingsområde 3:

Kommentar: Det er vanskelig å vurdere om det vil bli et økt ressursbehov eller om en sterkere målretting vil gjøre at det kun blir tale om omdisponering av midler.

Satsingsområde 4:

Kommentar: En økt innsats er ønskelig, men behovet er svært vanskelig å anslå.

” 500

Satsingsområde 5:

Kommentar: Ressursbehovet her forutsettes dekket innenfor rammen som er trukket opp under FT-sak 31/06

Satsingsområde 6:

Kommentar: Ressursbehovet forutsettes dekket innenfor folkehelseprogrammet og satsingsområdene ovenfor.

Satsingsområde 7:

Kommentar: Her forutsettes det at beløpet som ble avsatt i RHP 2006 blir videreført.

Satsingsområde 8:

Kommentar: Innsatsen forutsettes dekket innenfor det ordinære budsjettet for Ungdommens fylkesting.

I sum gir dette behov for en økonomisk merinnsats i størrelsesorden 2.5 million kroner.

31.12.07

“UngdOFK3”

Regional plan for Hadeland

Forslag til planprogram

Oktober 2011

INNHold:

Hadeland.	Side 3
Formalisert samarbeid og tidligere regionale planer.	
Hvorfor regional plan for Hadeland?	Side 4
Målet med planen	Side 5
Rammer gitt i ny plan- og bygningslov	Side 5
Ander føringer for planarbeidet:	Side 6
- Regional planstrategi for Oppland	Side 6
- Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen	Side 7
- Jordvernstrategi for Oppland	Side 8
- Andre viktige nasjonale og fylkeskommunale dokumenter	Side 8
Kommunal plandokumenter:	
- Fra Gran	Side 9
- Fra Jevnaker	Side 10
- Fra Lunner	Side 11
Organisering, framdrift og medvirkning	Side 11
Tema for planarbeidet	Side 13
- Våre fortrinn	Side 13
- Bo-perspektivet	Side 13
- Tettstedsutvikling	Side 13
- Arealbruk	Side 14
- Kompetanse	Side 14
- Næringsutvikling og arbeidsplasser	Side 14
- Kommunikasjon og transport	Side 15
Konsekvensutredning	Side 15
Økonomi	side 16

Hadeland.

Formalisert samarbeid og tidligere regionale planer.

Hadeland er den sørligste delen av Oppland og består av kommunene Gran, Jevnaker og Lunner. Pr. 1.1.2010 hadde regionen 28 231 innbyggere. Befolkningsveksten de siste 10 årene har i gjennomsnitt vært på ca. ½ % pr. år (0,47 %).

Regionen har en sentral plassering midt mellom hovedstaden i sør og Mjøsbyene i nord, hovedflyplassen på Gardermoen i øst og Ringerike i vest. Kommunene er en del av Osloregionens bo- og arbeidsmarked med mange dagpendlere. De fleste av disse pendler til Osloområdet, men fra Jevnaker er pendling til Ringerike dominerende. Pendling til Osloområdet har de siste åra hatt en svakt avtakende tendens. Det er i løpet av de siste 10 årene skapt i underkant av 500 nye arbeidsplasser i regionen. Dette har også ført til en liten økning i pendlingen inn til regionen.

Samarbeidet mellom kommunene på Hadeland har lange tradisjoner. Helt siden generalplanarbeidet på 60-tallet har kommunene samarbeidet om felles utfordringer og oppgaveløsninger.

Formalisert samarbeid:

Regionrådet for Hadeland ble formelt etablert i 1984. Rådet består nå av 3 politikere fra hver kommune, hvorav ordføreren skal være den ene. Rådet ledes av ordførerne med en funksjonstid på et år av gangen. I rådet sitter også politiske representanter for Oppland fylkeskommune. I tillegg møter Fylkesmannen, en administrativ representant fra Oppland fylkeskommune og rådmennene på Hadeland. Det har de siste årene vært vanlig med syv årlige møter. Rådet har et lite sekretariat med lokaler i Gran rådhus.

I tillegg til samarbeidet i regionrådet er det etablert 12 interkommunale samarbeidsordninger. Disse er hjemlet i kommunelovens bestemmelser om interkommunalt samarbeid uten folkevalgt nemd. Noen av samarbeidsordningene omfatter alle tre kommunene, men de fleste er samarbeid mellom to kommuner, sju av dem mellom Lunner og Gran. Det er vedtatt egen viljeserklæring og utarbeidet rutinehåndbok for de interkommunale samarbeidsordningene på Hadeland

Tidligere fylkesdelplaner.

Den første fylkesdelplanen for Hadeland ble utarbeidet på begynnelsen av 90-tallet og vedtatt av Oppland fylkesting i desember 1994. Denne planen bærer preg av å være en videreføring av Oppland fylkeskommunes store engasjement for å få hovedflyplassen for Østlandet lokalisert til Gardermoen.

Et større revisjonsarbeid ble igangsatt i 2002 og ny fylkesdelplan ble vedtatt av fylkestinget i Oppland i desember 2003 og godkjent av Miljøverndepartementet i mai 2004.

Planen har følgende tematiske inndeling:

- Hadeland - i et Østlandsperspektiv
- Bo-regionen Hadeland
- Pendling – arbeidsplassdekning
- Barn og unge

- Kompetanse og næring
- Arealbruk
- Transport og kommunikasjoner.

Til slutt i planen er det et handlingsprogram med tiltak relatert til temaene nevnt over. Disse tiltakene er i det alt vesentligste gjennomført.

Det har lenge vært behov for å oppdatere den regionale planen for Hadeland. Da Oppland ble pilotfylke for utarbeidelse av regional planstrategi ble det naturlig å vente med dette arbeidet til den regionale planstrategien forelå. Ny plan- og bygningslov forutsetter at regional planstrategi skal legges til grunn for videre planlegging i regionen.

Hvorfor regional plan for Hadeland?

Skal kommune på Hadeland framstå som attraktive for bosetting og næringsutvikling er en avhengig av å finne gode fellesløsninger på tvers av kommunegrenser. Avstandene på Hadeland er relativt små. Ofte vil en avgjørelse og arealdisponering i en kommune få konsekvenser for utviklingen i nabokommunen.

Nasjonale mål om å halvere årlig omdisponeringen av verdifull dyrka mark innen 2010 og vedtatt Jordvernstrategi for Oppland, setter strenge krav til omdisponering av dyrka mark og tvinger fram løsninger på tvers av kommunegrenser. Det samme gjør Naturmangfoldloven og Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging

Skal Regional planstrategi for Oppland følges opp og få reell betydning for Hadeland er en avhengig av å beskrive hvilke konsekvenser dette får for vår del av fylket.

Hadeland grenser til Buskerud i vest, Oslo i sør og Akershus i øst. Dette innebærer at regionen må finne gode fellesløsninger på tvers av fylkesgrensene. Dette er spesielt viktig for utbygging av kommunikasjoner og mulighetene for næringsutvikling.

I følge SSB befolkningsframskrivning vil Oslo-området ha en befolkningsvekst på ca. 40 % fram til 2040. Dette vil føre til en befolkningsøkning på 450 000 mennesker. Planen må drøfte hvordan vår region ønsker å forholde seg til dette og hvilke ambisjoner regionen har for å ta imot deler av denne befolkningsveksten.

Forholdene nevnt over er eksempler på hvorfor regional planlegging er viktig. Mange utfordringer kan ikke løses innenfor rammene av kommunal planlegging men krever løsninger hvor kommunal og regional planmyndighet finner fram til felles løsninger. Ambisjonen er at planen for Hadeland skal gi strategiske føringer for samfunnsutviklingen på Hadeland innenfor de tema planarbeidet konsentrerer seg om.

Planarbeidet som nå igangsettes er forankret i Regionalt handlingsprogram for Oppland 2011 (RHP). Her er følgende innarbeidet som første punkt under prioriterte satsingsområder under pkt. 2.1. Hadeland:

- Utarbeide regional plan for Hadeland

Målet med planen:

Planen skal legge til rette for felles ønsket utvikling på Hadeland.

Den skal bidra til at regionen blir et sted hvor det er godt å vokse opp, bo og drive næringsvirksomhet.

Rammer gitt i ny plan- og bygningslov.

Plan og bygningslovens bestemmelser skal legges til grunn for offentlig planlegging. Særlige bestemmelser om regional planlegging er beskrevet i lovens kapitler 7 og 8. (Kap. 7. Regional planstrategi og kap. 8 Regional plan og planbestemmelse)
Fylkeskommunen er regional planmyndighet og har ansvar for regional planlegging.

Regional plan for Hadeland skal imøtekomme de krav Plan og bygningsloven setter og således legges til grunn for fylkeskommunal, kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. I arbeidet med Regional plan for Hadeland vil følgende bestemmelser i Plan og bygningsloven være sentrale:

Fra § 1-1. Lovens formål

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas.

Fra § 3-4. Regionens planoppgaver og planleggingsmyndighet

Regional planlegging har til formål å stimulere den fysiske, miljømessige, helsemessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i en region.

Fylkestinget er regional planmyndighet.

Fra § 4-1. Planprogram

For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet.

Fra § 7 Regional planstrategi

Regional planmyndighet skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide en regional planstrategi i samarbeid med kommuner, statlige organer, organisasjoner og institusjoner som blir berørt av planarbeidet.

Statlige og regionale organer og kommunene skal legge den regionale planstrategien til grunn for det videre planarbeidet i regionen

Fra § 8 Regional plan

Regional planmyndighet skal utarbeide regionale planer for de spørsmål som er fastsatt i den regionale planstrategien. Til regional plan skal det utarbeides et handlingsprogram for gjennomføring av planen.

Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Regional planmyndighet kan fastsette regional planbestemmelse for å sikre at det ikke foretas arealbruksendringer i strid med planens retningslinjer for arealbruk. (FM)

(<http://www.lovdatab.no/all/nl-20080627-071.html>)

Andre føringer for planarbeidet:

Regional planstrategi for Oppland 2010 – 2011.

Oppland fylkeskommune var pilotfylke for utarbeidelse av regional planstrategi basert på nye bestemmelser i plan- og bygningsloven (Kap. 7). Regional planstrategi for Oppland 2010-2011" ble vedtatt av fylkesting i februar 2010.

Siden denne planstrategien ikke er utarbeidet første året etter fylkestingsvalget, slik plan og bygningsloven forutsetter, vil ikke planen bli behandlet av Miljøverndepartementet. Den legges likevel til grunn for arbeidet med Regional plan for Hadeland.

I planstrategien er fire hovedutfordringer presentert som fylkets viktigste satsningsområder og planstrategien innebærer at disse vektlegges gjennom videre regional planlegging. Under presenteres disse satsingsområdene sammen med noen forklarende formuleringer hentet fra plandokumentet:

Attraktivitet:

Attraktivitet handler om konkurransekraft. Om evne til å holde på og tiltrekke seg. Om å framstå som et samfunn der folk har lyst og muligheter til å bo, arbeide, delta og etablere arbeids- og næringsliv. Det handler om å utvikle samfunn som fungerer i tiden.

Utvikling av universelt utformede omgivelser er viktig for å nå målet om god tilgjengelighet, deltagelse og valgfrihet.

Kompetanse:

Kompetanse er en forutsetning for utvikling – individuelt og samfunnsmessig. Å legge til rette for grunnleggende og tidsriktig kompetanse er viktig for å lykkes.

Kompetanse er den viktigste forutsetningen for å lykkes med endring, etablering av konkurransekraft - og gjennom det samfunnsbygging.

Klima og miljø:

Klimaendringer er et globalt problem. For å motvirke de negative konsekvensene må alle land bidra ved å redusere sine utslipp gjennom økt fokus på rensing av utslipp innen alle sektorer, utvikling av fornybar energi og/eller redusere sitt forbruk av energi.

I Oppland har vi store naturgitte forutsetninger til å bidra innen bioenergi og vannkraft. I tillegg står fylket overfor betydelige utfordringer med hensyn til utslipp fra transportsektoren.

Bruk og vern:

Bruk og vern byr på mange utfordringer for Oppland. Vern handler om naturvern, naturmangfold, miljøvern, biologisk mangfold, jordvern, vassdrags-vern, rovdyrvern, bygningsvern, vern av bygnings- og bymiljøer, kulturlandskap og kulturminner. Oppland har et stort ansvar for bærekraftig utvikling og det å ta vare på verdier og tradisjoner.

Det trenger ikke være noen motsetning mellom bruk og vern.

http://www.oppland.no/Documents/Styringsdokumenter/Planstrategi_2010-2011_web.pdf

Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen.

Kommunene på Hadeland er medlem av Osloregionene og har sluttet seg til "Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen" (ATP-strategi for Osloregionen).

Mål og strategier fra dette plandokumentet må også legges til grunn for arbeidet med Regional plan for Hadeland. Som sentrale punkter herfra nevnes:

Fra - Overordnet mål for areal- og transportutviklingen i Osloregionen:

- Utbyggingsmønsteret skal være arealeffektivt basert på prinsipper om en flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur.
- Transportsystemet skal på en rasjonell måte knytte den flerkjernede regionen sammen. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport.

Fra - Overordnet strategi for areal og transportutvikling:

- Vekstkraften i Oslo skal utnyttes til beste for Osloregionen. Vekst i andre delregioner skal kunne avlaste vekst i Oslo som skaper problemer. Slik balansert vekst skal kunne skje ved en bolig- og næringsutvikling knyttet til de viktigste transportaksene for jernbane og veg. Utbygging bør konsentreres til byer og tettsteder. Grønne korridorer mellom dem skal opprettholdes.
- Utbyggingsmønsteret skal ta utgangspunkt i raske, skinnegående kollektivmidler med stor kapasitet samt et godt vegsystem med god fremkommelighet for kollektivtrafikken.

Fra - Delstrategi for utvikling av transportsystemet

- Regional kollektivtrafikk må ta hovedtyngden av veksten i trafikken i en flerkjernet Osloregion. Jernbanen skal være "ryggraden" supplert med et nett av ekspressbusser og langrutebusser fra områder som mangler eller ikke har et godt togtilbud.
- Jernbaneutbyggingen må forseres med langsiktige mål om reisetider og avgangsfrekvenser slik det er angitt i Jernbaneverkets stamnettutredning (2040).
- Osloregionen støtter i prinsippet strategi 2 i stamvegutredningen fra Statens vegvesen: "Utbygging av høytrafikkerte veger med mange ulykker og køproblemer først". (Rv4 nevnt som en av fire riksveger m/særlig utbyggingsbehov). Strategi 2 må suppleres med prioritering av forbindelser utenom Oslo. (Rv35 nevnt som en av 4 riksveger med særlig utbyggingsbehov).
- Osloregionen støtter en nasjonal strategi om at mest mulig gods skal gå på sjø og bane.
- Gardermoen er hovedflyplass for Østlandet og nasjonalt nav for Norge.
(<http://www.osloregionen.no/Media/Uploads/485b71021d01d.pdf>)

Jordvernstrategi for Oppland.

I vedtatt Jordvernstrategi for Oppland er følgende hovedmål og delmål sentrale og vil bli lagt til grunn for planarbeidet:

Hovudmål:

- Arealbruken i Oppland må leggast opp slik at vi tek i vare omsynet til det behovet som komande generasjonar har for jordressursar til å produsere sin eigen mat, og at vi vernar om miljøverdiane i kulturlandskapet og utviklar desse som ressurs for alle og for lokal næringsutvikling.

Det er eit mål at omdisponeringa av verdfulle jordressursar i Oppland blir halvert innan 2010 og at verdfulle kulturlandskapsområde blir dokumentert og sikra i arealplanlegginga.

Delmål 1 - Busetjing :

- I områder med stort busetjingspress må det etablerast eit bærekraftig utbyggingsmønster sett i forhold til jordressursane og kulturlandskapet.

Delmål 2- Samfunns- og næringsutvikling :

- Omdisponering av dyrka eller dyrkbar mark til samfunns- og næringsutvikling må vegast opp mot omsyn til jordvernet. Det må arbeidast med å finne gode løysingar for bruk av areal der gjenbruk av areal og fleirbruksløyningar er i fokus.
(<http://www.planoppland.no/enkel.aspx?m=35117&amid=1560637>)

Det vises også til brev til kommunene fra Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet av 21.2.06 og 19.11.10.

Andre viktige nasjonale og fylkeskommunale dokumenter:

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (FM)
http://www.regjeringen.no/pages/16723462/nasjonale_forventninger_planlegging_240611.pdf
- Naturmangfoldloven
http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-20090619-100.html&emne=naturmangfold*&&
- Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging (RPR-ATP)
<http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19930820-0817.html>
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging
<http://www.lovdatab.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19950920-4146.html>
- Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013
http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/tema/nedsatt_funksjonsevne/norge-universelt-utformet-2025.html?id=561345
- Fylkesdelplan for lokalisering av varehandel i Oppland
<http://www.oppland.no/importfiler/Dokumentarkiv%20Arealplanlegging/Fylkesplan%20for%20varehandel.pdf>
- Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Markaloven)
http://www.lovdatab.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/nl-20090605-035.html&emne=marka*&&
- Den europeiske landskapskonvensjonen

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/veiledninger/2009/den-europeiske-landskapskonvensjonen.html?id=586630>

- Vannressursloven
<http://www.lovdata.no/all/hl-20001124-082.html>
- NVEs retningslinjer for flom og skredfare i arealplanleggingen (NVE)
<http://www.nve.no/Documents/retningslinjer2-11-endelig1.pdf>

Kommunale plandokumenter:

Plandokumentene til kommunen på Hadeland er forskjellige. For Gran og Jevnaker vil de viktige føringene med betydning for regional planlegging være å finne i kommuneplanene. I Lunner har en etablert en planstruktur hvor mer vil være innarbeidet i kommunedelplaner.

Fra kommunene har en mottatt informasjon om hva de oppfatter som viktige formuleringer i egne planer med konsekvens for regional planlegging.

Fra dette presenteres følgende som en mener vil ha betydning ut over planlegging i egen kommune:

Fra Gran:

I kommuneplanen presenteres utfordringer, mål og strategier for noen gjennomgående tema som får konsekvenser for mange samfunnsområder (kap. 5 i planen). Disse er:

- bærekraftig utvikling og klimautfordringer
- befolkningsutvikling og bosettingsmønster
- utfordringer i folkehelsearbeidet
- samfunnssikkerhet og beredskap
- et inkluderende samfunn

Gran kommune ønsker å legge opp til en politikk som bygger opp under den eksisterende grendestrukturen, med positiv befolkningsvekst, både i grendene og sentrumsområdene. Kommunen skal legge spesiell vekt på at det utvikles gode boligområder.

Gran kommune skal, som «Grønn energikommune», ha en bærekraftig utvikling og arbeide for å redusere klimautslippene vesentlig. Dette innebærer at Gran kommune skal arbeide aktivt for å redusere klimautslippene og bedre miljøet, og at alle kommunens virksomheter skal ta hensyn til klimautfordringene i planlegging og utførelse av sine oppgaver.

Gjennom arealforvaltning er det viktig å fokusere på å ivareta trivelige og aktivitetsfremmende oppvekst- og bomiljøer, sammenhengende gang- og sykkelveger, tilgjengelige friområder og tilrettelegger for aktiv transport.

Folkehelseperspektiver har en viktig plass i kommuneplanens samfunnsdel 2007–2019.

I forhold til regionalt samarbeid om areal- og transportlegging er følgende innarbeidet i kommuneplanen (kap 8 i planen):

“Samordnet transportplanlegging er avhengig av gjensidig forståelse i kommunene og felles regionale målsettinger rundt viktige prinsipper for arealforvaltningen. Transportårene og kollektivtrafikken har stor betydning for utviklingen i Hadelandsregionen. Gran kommune

skal derfor søke å ha god dialog med Lunner og Jevnaker om slike spørsmål, og vil arbeide for at Hadelandsregionen kan stå samlet i å fremme gode trafikkløsninger for hele regionen.”

Fra Jevnaker:

Fra kommuneplanen til Jevnaker er følgende hentet fra kap. 1 Planens hovedfokus:

- Et inkluderende samfunn

I planperioden ønsker Jevnaker å fokusere tydeligere på et inkluderende samfunn. Både når det gjelder demokrati, medvirkning og utforming av det fysiske miljø. Et åpent og levende lokaldemokrati er viktig fordi det bidrar til engasjement og medvirkning, samt sikrer innbyggerne innflytelse på lokal samfunnsutvikling og på egne livsvilkår.

- Barn og unge

Barn og unge er kommunens mest verdifulle ressurs. Hensynet til deres interesser, behov og oppvekstmiljø er viktig å ivareta på alle samfunnsområder.

- Kultur

Et aktivt kulturliv er en viktig grunnpilar for bedre livskvalitet, helse og trivsel. Det styrker lokal identitet og tilhørighet, og er dessuten et forebyggende redskap i arbeidet mot samfunnsproblemer som blant annet rus, kriminalitet, rasisme og mobbing.

I kap. 4 Samfunnsutvikling, er følgende sentralt:

- Lokalt miljøansvar

Med lokalt miljøansvar menes hvordan Jevnaker kommune kan bidra til utvikling av gode boligområder der forholdet til miljø er satt i fokus. Med miljø menes i denne sammenheng de fysiske forholdene knyttet til boligen, området hvor boligen ligger og hvordan området henger sammen med resten av verden. Vi tenker på hvordan boligen er bygget, muligheten for bruk av alternativ oppvarmingskilder, mulighetene til å gå og sykle til og fra jobb, skole og butikk, tilgang til rekreasjonsområder i kort avstand fra hjemmet og hvordan alt dette er utført slik at de er tilgjengelig for alle i samfunnet (universell utforming).

Fokuset innebærer at Jevnaker vil fortsette å prioritere at større nye byggeområder og nyetableringer kun skal skje i nærheten til sentrum. En slik utvikling vil gi muligheter til å redusere klimagassutslipp og legge forholdene til rette for en grønnere og mer bærekraftig hverdag. Prioriteringen er nødvendig for å oppnå de målene kommunen har satt seg i forbindelse med at Jevnaker i 2007 ble utnevnt til ”grønn energikommune”. Målet med Grønne energikommuner er å få kommunene til å satse på energieffektivisering, fornybar energi som bioenergi, og å få ned klimagassutslippene i sine kommuner.

Selv om fokuset vil være på en mer bærekraftig utvikling må Jevnakers store verdier knyttet til naturgitte og kulturelle forhold ikke glemmes. Jevnaker har en rik historie som danner grunnlaget for hvem vi er. Jevnaker har videre store områder som er lite berørt av tekniske inngrep og mange verdifulle naturtyper. Heldigvis har både topografien og tidligere historie bidratt til en konsentrert utvikling slik at det har vært relativt få problemstillinger knyttet til vern kontra utvikling. Dette bidrar til at Jevnaker har et godt utgangspunkt for å få til en mer bærekraftig utvikling.

Fra Lunner:

Fra plandokumentene i Lunner vektlegges følgende:

- Klima og energi.
 - Planlegge for tilpasning til klimaendringer som alt har skjedd og skjer i økende grad.
 - Planlegge for en utvikling av samfunnet som bidrar til reduksjon av klimagassutslippene.
 - Planlegge for økt bruk av bioenergi.
 - Boligpolitikk/ befolkningsutvikling.
 - Utbygging skal i hovedsak skje fra og med Grua og sørover. Her er det et stort potensiale for utbygging av boliger i gangavstand til kollektivknutepunkt, skoler og næringsarealer.
 - Det skal være varierte tilbud av boliger ved at vedtatte reguleringsplaner skal gi mulighet for etablering av eneboliger, tomannsboliger og leiligheter.
 - Kommunen skal være positiv til å bruke endre hytter i bygda slik at spredt boligbygging kan ivaretas og grendemiljøene ønskes opprettholdt.
 - Landbruk
 - Opprettholde landbrukets produksjonsområder og kulturlandskapet.
 - Kommuneorganisasjon
 - Evnen til omstilling, utvikling og nyskaping for å sikre kommunens legitimitet i befolkningen som en forsvarlig forvaltningsmyndighet og god velferdsprodusent.
 - Konkurranssevne for nødvendig ekstern rekruttering og intern forvaltning av arbeidskraft gjennom omdømmebygging og frigjøring av menneskelig energi og skaperevne.
 - Kultur
 - Kommunen kan støtte opp under frivilligheten med økonomisk støtte og tilrettelegging. Framtidens utfordringer innen velferd krever et tettere samarbeid med frivilligheten
 - Oppvekst
 - Tidlig innsats
 - Forebygging skal prioriteres
 - Helhetlige tilbud
 - Tverrfaglig samarbeid

Organisering, framdrift og medvirkning.

I november 2010 ble det arrangert et relativt breit anlagt oppstartsmøte, med representanter for kommunene, fylkeskommunen, ulike kompetansemiljøer, interessegrupper i regionen, statlige institusjoner m.fl. Innspillet fra oppstartsmøtet har vært et viktig bidrag til utarbeidelse av planprogrammet.

Planarbeidet igangsettes gjennom vedtak i Fylkesutvalget i Oppland.. Regionrådet for Hadeland vil være styringsgruppe for arbeidet.

Regionkoordinator for Hadeland vil være prosjektleder. Ordføreren utgjør et arbeidsutvalg som vil være rådgivningsforum for prosjektleder og bindeledd mot styringsgruppa.

Det er etablert en fast arbeidsgruppe for planarbeidet. Denne består av prosjektleder, en representant fra hver av kommunene og fylkeskommunen.

Det vil bli oppnevnt egne temagrupper for planarbeidet. En temagruppe kan få ansvar for flere av temaene som skal behandles i planen.

Disse gruppene vil bli breitt sammensatt, avhengig av temaene det skal arbeide med. Aktuelle deltakere i disse gruppene vil være representanter fra kommunene, fylkeskommunen, berørte offentlige instanser, frivillige organisasjoner og næringslivet.

Framdrift:

- 25. mars 2011
Styringsgruppa vedtar planprogrammet og oversender dette til Oppland fylkeskommune.
- 24. mai 2011
Fylkesutvalget behandler planprogrammet og vedtar å sende det på høring.
- 15. sept. 2011
Høringsfrist for planprogrammet
- Høsten 2011 – sommer 2012
Planprogrammet vedtas av fylkesutvalget 5. oktober.
Planarbeidet gjennomføres høsten 2011 og vinteren 2012.
Arbeidet organiseres og ledes slik det er beskrevet over.
Det blir oppretter arbeidsgrupper med ansvar for temaene som er skal behandles (se s. 14 – 16).
Medvirkning vil skje slik dette er beskrevet på neste side
- Juni 2012
Planforslag foreligger.
- August 2012.
Planforslaget sendes på høring.
- Oktober 2012
Høringsuttalelsene behandles og endelig planforslag foreligger.
- Desember 2012.
Planen vedtas av Oppland fylkesting

Medvirkning:

En vil forsøke å sette sammen temagruppene slik at representanter for berørte interessegrupper bli direkte involvert i planarbeidet. En vil spesielt påse at plan- og bygningslovens bestemmelser om medvirkning blir ivaretatt. Kommunene vil bli bedt om å ha med representanter i temagruppene med spesielt ansvar for å ivareta barn og unges interesser. (Jf. Plb. § 5-1) Ungdom vil i tillegg bli involvert i planarbeidet gjennom invitasjon om å tegne et framtidsbilde av Hadeland – “Slik vil vi ha det på Hadeland i 2020”. Skolene og de kommunale ungdomsrådene vil bli utfordret.

Det vil være aktuelt å gjennomføre åpne møter om planarbeidet, eller spesielle tema planen omhandler. Undervegs-konferanse vil bli vurdert. Plan- og bygningslovens bestemmelser om høring og offentlig ettersyn vil bli fulgt. Det vil bli etablert en plattform for elektronisk

brukermedvirkning i planarbeidet. Denne plattformen vil være knyttet til hjemmesidene til Oppland fylkeskommune, kommunene på Hadeland og regionrådet.

Tema for planarbeidet.

Det legges opp til at følgende tema vektlegges i planarbeidet:

Våre fortrinn.

En vil vurdere om det finnes områder hvor Hadeland kan spille en rolle i nasjonal sammenheng.

- Hva er våre komparative fortrinn?

- Hva bør være utgangspunktet for en regional utviklingsstrategi for Hadeland?

Som en del av planarbeidet vil det bli gjennomført en utviklingsprosess for å avklare mulighetene for å innarbeide et slikt punkt i planen.

Ekstern kompetanse vil bli knyttet til dette arbeidet.

Bo-perspektivet.

I kommuneplanene er følgende definert som mål for befolkningsvekst:

Gran kommune + 1,5 % årlig vekst

Jevnaker kommune + 1 % årlig vekst

Lunner kommune > 0,5 % årlig vekst

Hvordan regionalt samarbeid kan bidra til å nå kommunens mål om befolkningsvekst vil være et viktig spørsmål i planarbeidet. Kommunes vilje og evne til å legge til rette for å ta større deler av Osloregionens befolkningsvekst vil bli drøftet. En vil også vurdere muligheten for å utarbeide felles målsetting for befolkningsveksten på Hadeland. (Oslo)

Andre sentrale forhold vil være:

- behovet for varierte botilbud og bomiljø.

- universelt utformede bomiljø, godt tilrettelagt for fysisk aktivitet. (OOF +FnFO)

- bomiljø som utgangspunkt for gode oppvekstvilkår for barn og unge.

- bomiljø og tilgjengelighet til friluftsområder. (OOF +FnFO)

- bomiljø og kulturtilbud.

- bomiljø som ivaretar forpliktelser innen miljø og energibruk, herunder redusert transportbehov og nærhet til varehandel. (Oslo)

Nye arbeidsplasser skapes i økende grad i tilknytning til bosted. En vil derfor drøfte hvordan boligpolitikk kan bidra til næringsutvikling.

Tettstedsutvikling.

I Fylkesdelplan for Hadeland 2004 – 2015 står følgende i Kap. 8.1 Stedsutvikling /utbyggingsmønster:

"..Som regionens tettsteder regnes: Harestua, Roa, Lunner, Gran, Jaren, Brandbu og Jevnaker. Erfaring tilsier at regioner med et klart definert senter oftest har en mer positiv utvikling enn regioner hvor senterstrukturen er uklar. I Viggadalen har Gran sentrum vokst fram som det viktigste senter for handel og service. For å legge til rette for fortsatt vekst og utvikling bør Gran sentrum få anledning til å fortsette denne utviklingen..."

I planarbeidet som skal gjennomføres vil en vurdere om tettstedstrukturen slik den er presenter i fylkesdelplanen fra 2004 fremdeles skal gjelde. Til grunn for denne vurderingen vil en bl.a. legge godkjent ATP-strategi for Osloregionen. Målet skal være å utvikle attraktive, levende og gode tettsteder med tilstrekkelig servicenivå og befolkningsgrunnlag (FM, Oslo) – bygge på lokal egenart m/levende kjerner og redusert transportbehov. I denne vurderingen må en også ta hensyn til punktene nevnt som “Andre sentrale forhold” under Bo-perspektivet over. En vil vurdere behovet for å gjennomføre tettstedsanalyse for de prioriterte tettstedene.

Arealbruk.

Gjennom planarbeidet vil en legge opp til en samlet vurdering av arealbruken i regionen. Intensjon vil være å avklare og samordne arealbruken mellom kommunene i regionen. Det legges ikke opp til at planen skal regulere nye områder, men bygge videre på og prioritere innenfor de områdene kommunene allerede har regulert. Det vil være spesielt viktig å få til en god og helhetlig avklaring når det gjelder disponering av arealer til næringsformål, boligbygging og grønnstruktur (landbruk/friluftsområder/verneverdige områder). (FnfO)
For å få dette til kan det bli aktuelt å utarbeide en utbyggingsstrategi eller felles retningslinjer for utvikling i regionen. Bruk av regional planbestemmelse kan da bli aktuelt. (FM Oslo)

Jordvernstrategi for Oppland og ATP-strategi for Osloregionen vil bli lagt til grunn for arbeidet.

- Areal og transportanalyse for Hadeland.

Tidlig i planarbeidet vil det bli gjennomført en areal- og transportanalyse for Hadeland. Resultatet av denne vil bli vektlagt ved arbeidet med punktene over (Bo-perspektiv, tettstedsutvikling og arealbruk). Behov for konsekvensutredning vil bli vurdert etter at areal- og transportanalysen foreligger. (Se eget pkt. om konsekvensutredning på s. 17)

Kompetanse.

I planarbeidet vil en rette blikket mot den kompetanse som finnes i befolkningen og hvordan denne kan utvikles.

- Hvordan legger kommunene til rette for god grunnskoleopplæring og hvordan kan samarbeid mellom kommunene bidra positivt til utviklingen?
- Hvordan legger fylkeskommunen til rette for god videregående opplæring og hvordan kan samarbeid med næringslivet og på tvers av forvaltningsnivåene bidra positivt?
- Hvordan påvirker universitet- og høyskoletilbud befolkningen på Hadeland? (Campus-tilbud og desentraliserte opplegg)
- Hvilken kompetanse har den voksne befolkningen på Hadeland?
- Hva er næringslivets behov for kompetanse?

I Regional planstrategi for Oppland er kompetanse presentert som ett av fire satsingsområder. Arbeidet med dette tema vil bli et forsøk på å avklare hvordan dette satsingsområdet kan følges opp på Hadeland.

Næringsutvikling - arbeidsplasser

Under dette punktet må følgende problemstillinger behandles:

- Forholdet mellom utvikling av næringslivet på Hadeland og pendling til Osloregionens arbeidsmarked.
- Menneskelige og miljømessige belastninger ved pendling. (Oslo)
- Kommunenes tilknytning til bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- Utvikling av næringslivet etter to utviklingsakser:
 - Nord-sør (Rv 4 og Gjøvikbanen – ender i Oslo)
 - Øst-vest (Rv 35, Gardermoen – Hønefoss)
- Behovet for god organisering og kontakt mellom næringslivet og offentlig sektor .
- Historiske og opparbeidede forutsetninger for næringsutvikling.
- Entreprenørskap

Kommunikasjon og transport

ATP-strategien for Osloregionen vil være førende for arbeidet med dette punktet.

Hovedvekt vil bli lagt på behov for utvikling av veg og bane etter regionens to utviklingsakser:

- Nord-sør (Rv 4 og Gjøvikbanen – ender i Oslo)
 - Behovet for utbygging av Rv 4 i Oppland, Akershus og Oslo
 - Behovet for planavklaring og prioritering i NTP
 - Behov for utbygging av Gjøvikbanen og få banestrekningen definert som en del av IC-området på Østlandet. (JBV)
 - Behovet for å knytte Gjøvikbanen og Dovrebanen sammen slik at banestrekningen får høyere prioritet i det nasjonale jernbanenettet og blir prioritert i NTP. (MPDG)
 - Behovet for gode bussforbindelser mellom Hadeland og Oslo for de områdene som ikke nås med tog.
- Øst-vest (Rv 35 (E16) Gardermoen – Hønefoss).
 - Behovet for utbygging av Rv 35 i Oppland og Buskerud.
 - Behov for planavklaring og prioritet i NTP
 - Betydningen av at Rv 35 omklassifiseres til E16 (Bergen – Gävle) og blir den viktigste avlastingsvegen nord for Oslo.
 - Behovet for gode bussforbindelser til Hønefoss og Gardermoen
- Infrastrukturtiltak
 - Samordnet gang og sykkelvegnett.(Oslo, FM)
 - Parkering og holdeplasser.
 - Andre tiltak langs veg og bane
- Kollektivtrafikktilbud
 - Tilbudet intern på Hadeland

Helsetilbud/omsorg inngår ikke som tema i planarbeidet. Dette inngår i pågående planprosess for Samhandlingsreformen.

Barn og unge

Klima, miljø og energi

Universell utforming

Folkehelse

Er gjennomgående tema for planarbeidet.

Alle tema og tiltak som beskrives i planen skal ha en særskilt vurdering i forhold til de gjennomgående temaene. (FM)

Konsekvensutredning:

Plan- og bygningsloven har følgende bestemmelse om konsekvensutredning (§ 4-2.):

“For regionale planer og kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse - konsekvensutredning – av planens virkninger for miljø og samfunn”.

Som det går fram av kapitlet foran legges det ikke opp til at planen skal regulere nye områder, men bygge videre på og prioritere innenfor de områdene kommunene allerede har regulert.

Tidlig i planprosessen vil det bli gjennomført en areal- og transportanalyse. Denne vil bli vektlagt når en skal arbeidet med temaene: Bo-perspektiv, Tettstedsutvikling og Arealbruk. Behov for å gjennomføre konsekvensutredning vil bli vurdert etter at areal og transportanalysen foreligger.

Økonomi:

Det legges opp til at planarbeidet gjennomføres innenfor følgende økonomiske rammer:

Finansiering:

• Regionale partnerskapsmidler	700 000 kr
• Fylkeskommunale planmidler	200 000 kr
• Statlige LUK-midler	<u>200 000 kr</u>
	1 100 000 kr

Rammebudsjett:

• Prosjektledelse (1/2 årsverk)	350 000 kr
• Areal- og transportanalyse	200 000 kr
• Utredninger og faglig bistand	450 000 kr
• Utgifter til konferanser og medvirkningsprosess	<u>100 000 kr</u>
	1 100 000 kr

Har du spørsmål til planprogrammet eller planprosessen kan disse rettes til:
Prosjektleder Edvin Straume edvin.straume@gran.kommune.no eller
ingvil.aarholt.hegna@oppland.org, Oppland fylkeskommune, Regionalenheten plan og miljø

REGIONAL HANDLINGSPLAN FOR HADELAND 2012.

Første utkast:

Planen skal beskrive de tiltakene Regionrådet for Hadeland planlegger å gjennomføre ved bruk av midler fra "Partnerskapsavtale mellom Oppland fylkeskommune og samarbeidende kommuner på Hadeland".

Den årlige ramma er på 3 500 000 kr.

(2,5 mill fra Ofk + 1 mill fra kommunene)

I tillegg vil vi ha noen ubenyttede midler fra tidligere år (prosjekter som er gjennomført uten at tildelt ramme er benyttet fullt ut eller reservepost som ikke er benyttet).

Slik situasjonen er i dag kan dette beløpet se ut til å være ca. 270 000

Disponible midler for 2012

Ca 3 770 000

1. Igangsatte flerårige prosjekt (bundne midler):

- Hadeland – Nært og naturlig (Tidligere Bo- og etablererregionen Hadeland) Prosjekt med tidsperspektiv fram t.o.m. 2015. Regionrådets prosjektleder finansieres gjennom prosjektet. Finansieringsbehov må avklares i styringsgruppe i løpet av høsten. Ca 1 200 000
- Reiselivssamarbeidet Ringerike - Hadeland Videre engasjement og behov for midler vil være avhengig av evaluering som er igangsatt.
- Stedsutvikling – kultur/næring. Granavollen - Pilegrimsleden Siste prosjektår. ½-års aktivitet. 150 000
- Jevnaker 2020. Stedsutvikling Nesbakken. Delfinansiering 200 000
- Bronsebukkene Som innarbeides i utarbeidet strategiplan. Bevilgning i tråd med Reg.råd sak 14/11 Regionale partnerskapsmidler fases gradvis ut, kommunalt bidrag økes. Del av Hadeland – Nært og naturlig fra 2014 200 000
- Temakart Hadeland Turnett (Gange, sykkel, ski)- Friluftsliv. Samarbeide kommunene og Hadeland Digital. 4-årig fellesprosjekt. Prosjektleder Ellen Hagen Lyngstad, Gran. 100 000

<ul style="list-style-type: none"> • Hadelandsbonden 2020 Utviklingsprosjekt for å bygge et framtidrettet, markedstilpasset og robust landbruk. 2. prosjektår. Vider tidsperspektiv må avklares. 	200 000
<ul style="list-style-type: none"> • Økoløft. Avhengig av statlige midler fra SLF Siste prosjektår. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Veien videre. Prosjekt i regi av Blå Kors, samarbeid med NAV og kommuner. Med deltakelse av personer under legemiddelassistert rehabilitering (LAR) – ut over kommunens ansvar. Omfatter kommune Gran og Lunner. To årig prosjekt (2011 og 2012) 	80 000
<ul style="list-style-type: none"> • Hadeland Folkemuseum 100 år i 2013. Bidrag til prosjektledelse og utviklingsarbeide. 	100 000
<ul style="list-style-type: none"> • Bedriftskontakt for opplæring. Tiltak for å unngå at ungdom skrives ut av videregående skole og blir avhengig av støtteordninger fra NAV. Delfinansiering - Beløp uavklart. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Desentral utdanning. Prosjekt som understøtter avtalene mellom kommunene og Karrieresenteret Opus Hadeland 	_____
	2 230 000

2. Nye prosjekter.

- Oppfølgingsprosjekt Klimapådriver.
Ref. behandling av sluttrapport og orientering på møtet i regionrådet 16. sept.
Egen sak vil bli lagt fram for regionrådet i høst.
- Innovasjon og verdiskaping på natur- og kulturarven (1814 – 2014)
- Bioenergi - Oppfølging BIOREG fra lokalt næringsliv.
Nettverk ledet og drevet av næringslivet.
Mål: "Gjøre bioenergi til den mest kundevennlige alternativet".

- Bioenergi – Oppfølgingsprosjekt BIOREG.
Avhengig av evaluering fra Østlandsforskning.
Vil foreligge 20 nov

- Reserve. Til prosjekter under utvikling.

EDS

01.10.11

Regionrådet for Hadeland.

Reglement.

1. Samarbeidsorgan.

Regionrådet for Hadeland er et politisk samarbeidsorgan for kommunene Gran, Jevnaker og Lunner.

2. Sammensetting.

Rådet består av tre folkevalgte representanter fra hver av kommunene. Ordfører skal være en av representantene. Valg av representanter, med vararepresentanter, skjer etter forholdstallsprinsippet i den enkelte kommune.

Rådmennene i de tre kommunene møter i rådet med samme rettigheter som i kommunestyrene.

Fylkesmannen inviteres til møtene med rett til å uttale seg.

Fylkeskommunens representasjon i møtene framkommer i eget pkt (Pkt. 6).

3. Ledelse.

Regionrådet ledes av en av ordføreren. Ledelsen alternere mellom ordførerne med en funksjonstid på et år av gangen. Foregående års leder er nestleder.

4. Formål.

Rådet skal arbeide med saker som er av felles interesse for kommunene og være et samarbeidsorgan for utvikling av regionale strategier og planer.

Å fremme regionens interesser overfor fylkeskommunen og statlige organer skal være et prioritert område. Målet skal være å skape gode levekår og utviklingsmuligheter for de som bor og har virksomhet i regionen.

Rådet skal kunne gi uttalelser i saker som er viktige for regionen.

Rådet kan samordne utviklings- og utredningsarbeid som er av felles interesse for kommunene og delegeres myndighet til å utgjøre/oppnevne styringsgruppe og ledelse for enkeltprosjekter.

Den enkelte kommune har ansvaret for å holde kommunestyret orientert om arbeidet i rådet.

5. Sekretariat.

Regionkoordinator har ansvaret for regionrådets sekretariat og skal sørge for at saker som legges fram for regionrådet er tilstrekkelig forberedt samt å utarbeide innstilling til vedtak.

I viktige saker skal innstillingen være drøftet i felles rådmannsmøte. Er det uenighet i rådmannsgruppa skal dette synliggjøres i saksframlegget.

Kommunene skal bistå med saksforberedelse når dette vurderes som hensiktsmessig.

Når ikke annet er nevnt har regionkoordinator ansvaret for å følge opp vedtak som er fattet.

Innefor de rammer som er stilt til disposisjon har regionrådets sekretariat et ansvar for å være orientert om problemstillinger som er aktuelle for regionen og i samarbeide med leder avklare aktuell behandling.

6. Beslutningsorgan for partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune.

I saker hvor regionrådet er delegert myndighet som beslutningsorgan for partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune, deltar to valgte politiske representanter for fylkeskommunen med samme rettigheter som øvrige politiske valgt representanter.

I disse sakene møter også en representant for fylkesrådmannen med samme rettigheter som rådmennene i kommunene.

7. Møtene.

Møtene ledes av regionrådets leder.

Regionrådet kan vedta eget reglement for møteavvikling.

8. Møteplan – Frist for utsending av dokumenter.

Det utarbeide årlig møteplan.

Møteplanen, samt regionrådets møter, offentliggjøres på samme måte som øvrige politiske møter i kommunene.

Møteinnkalling og saksdokumenter sendes medlemmene seinest en uke før møtet.

9. Felles formannskapsmøte.

Det gjennomføres et felles formannskapsmøte hvert år, fortrinnsvis i mai. Dette innarbeides i kommunenes møteplaner.

På møtet skal en bla. ta opp:

- Regionrådets virksomhet.
- Aktuelle utfordringer for regionen.
- Framtidige prioriteringer.

10. Handlingsplan - Årsmelding.

Det utarbeides en årlig handlingsplan for regionrådets virksomhet som regionrådet selv vedtar. Handlingsplanen kan senest vedtas på første møtet i året.

Årsmelding for regionrådets virksomhet utarbeides innen 15. feb. hvert år. Årsmeldingen oversendes kommunene og Oppland fylkeskommune.

11. Lokalisering.

Regionrådets sekretariat har lokaler i Gran rådhus. Utgiftene ved dette reguleres gjennom egen avtale.

12. Økonomiske forhold.

Økonomiske bidrag ut over hva som er beskrevet i pkt. 11 må avtales særskilt. (Jf. pkt. 6.)

Regionrådet har ikke anledning til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakende kommuner framtidige økonomiske forpliktelser.

13. Utmelding.

Dersom en av kommunene ønsker å melde seg ut av regionrådet kan dette skje med en frist på ett års skriftlig varsel.

14. Kommuneloven.

Ut over hva som er beskrevet over gjelder kommunelovens § 27 om interkommunalt samarbeid.

Vedtatt av regionrådet for Hadeland 28.11.08

VEDLEGG TIL SAK 38/11

Møte mellom rådmenn og regionkoordinator 4. oktober 2011.

Sted, tid: Jevnaker samfunnshus. Kl. 10.40 – 12.00.

Til stede:

Fra kommunene: Rådmann Tore M. Andresen, Lunner kommune

Rådmann Arne Skogsbakken, Gran kommune

Fra reg.adm: Regionkoordinator Edvin Straume

I tillegg møtte: K. sjef Frode Holst, Lunner kommune - til sak 35/11

K. sjef Gaute Øvrebotten, Gran kommune - til sak 35/11

Forfall: Konst. rådmann Henrik Brørby, Jevnaker kommune

10.00 – 10.30 Nytt fra kommunene

Saker av felles interesse for rådmennene i Gran og Lunner ble drøftet.

Sak 35/11 Samhandlingsreformen

Frode Holst, prosjektansvarlig for utviklingsprosjektet for Gran og Lunner, orienterte:

- Informasjon om oppstart regionale helseplaner.

Oppstartsmøte ble holdt på Lillehammer 27. sept. Samarbeidsavtaler skal inngås mellom kommunene og sykehusene. Frist for å få slike avtaler på plass er forskjøvet fra 1.12.11 til 31.1.12. KS har satt ned utvalg som skal bidra i prosessen.

Det vil bli gjennomført møter med Sykehuset Innlandet Gjøvik. Her må en bl.a. avklare om det skal lages felles avtale mellom kommunene og SI, eller om en må ha en avtale for hver kommune.

- Info om framlagte delprosjektrapporter - hva ser vi konturene av?

Delprosjektrapportene ble lagt fram på konferanse på Bergslia 27. sept. Følgende delprosjekter inngår:

- Demens
- Folkehelse
- Rehabilitering/ habilitering
- Psykiatri og rus
- Lokalmedisinsk senter (LMS)

Det ble orientert om det omfattende arbeidet som er gjennomført.

Det vil være viktig å få ledergruppene i begge kommunene involvert i det videre arbeidet.

En vil derfor komme tilbake med dato for felles ledermøte i november.

Nye ordførere og politisk ledelse i kommunene må også kobles på så fort som mulig.

En vil videre være avhengig av godt fungerende faggrupper og engasjement fra legene.

- Hvordan ivaretas reformen fra 1 jan 2012

Skisse til fordeling av midler til samhandlingsreformen, overført som frie midler til Lunner kommune, ble presentert og diskutert. Skissen vil bli arbeidet videre med i møte 20. okt.

Tilsvarende prosess gjennomføres i Gran.

Mottak av flere utskrivningsklare pasienter og opptrapping av tilbud til utvalgte pasientgrupper vil kreve stor faglig kompetanse.

Det er en stor reform med store konsekvenser, strukturelt, organisatorisk og faglig.

- Politiske behandlinger i høst.

Framdriftsplanen for arbeidet ble drøftet. Denne vil bli justert og tilpasset de rammer som nå foreligger.

Det legges opp til at:

- De nye kommunestyrene gis orientert om arbeidet i høst.

- Prosjektrapport vil bli lagt fram for kommunestyrene i februar 2012.
- Hovedprosjektet vil bli behandlet av kommunestyrene i mai 2012

Sak 36/11 IS- møtet 25. okt.

Det var ingen som hadde kommentarer til dokumentene til bruk på IS-møtet 25. okt., som regionkoordinator hadde sendt ut 23. sept.

Det ble gjort oppmerksom på at kommunalsjef Idun Eid fra Lunner vil fungere i rådmannens sted denne dagen.

Drøfting av utkast til avtale om Kulturkontor for Lunner og Gran.

Forslag til justert avtaletext var oversendt Lunner kommune v/rådmannen i e-post 26. sept.

Lunner kommune ønsker en noe mer spesifisert avtale og ønsker derfor å drøfte avtaleteksten videre. Idun Eid vil være Lunner kommunes kontaktperson i denne saken.

Sak 37/11 Regionalt klimaprojekt – oppfølging av sluttrapport klimapådriver.

Det ble vist til tidligere drøfting av saken, sist på møtet i regionrådet 16. sept.

Flere signaler tyder på at en mer kraftfull oppfølging enn først planlagt vil være aktuell.

Regionkoordinator fikk i oppdrag å etablere en arbeidsgruppe for å avklare denne muligheten.

Følgende bør inngå i gruppa:

- En kontaktperson fra hver kommune, fortrinnsvis de som utgjorde kontaktpersonene til klimapådriver (Andres Paulsen, Gran, Trond Henriksen Krogsrud, Jevnaker og Kari-Anne Steffensen Gorset, Lunner).

Der det er behov for utskifting vil rådmannen gi beskjed om dette.

- Live Ytrehus – regionkoordinator kontakter henne og avklarer muligheter.
- Kjersti Moltubakk, rådgiver for miljøvern hos Fylkesmannen.
- Regionkoordinator + regionrådets prosjektmedarbeider Elisabeth Raastad Kjørven som sekretær for arbeidet.

Regionkoordinator vil gi rapport om framdrift på neste møte.

Sak 38/11 Tilsetningsforhold prosjektmedarbeider.

Regionkoordinator og rådmann Arne Skogsbakken orienterte om drøftinger som er gjennomført for å kunne tilby prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes fast stilling.

Opplegget som ble skissert fikk full tilslutning.

Sak 39/11 Biofyringsolje – aktuelt for kommunene på Hadeland?

Pressemelding om at Biol AS har inngått avtale om levering av biofyringsolje til Undervisningsbygg i Oslo, var vedlagt innkallinga til møtet. Undervisningsbygg er et kommunalt foretak som har som oppgave å drifte, bygge og forvalte skolelokale til Oslo kommune.

Muligheten for tilsvarende ordning for skolene på Hadeland ble drøftet.

Regionkoordinator legger saken fram for innkjøpsleder.

Sak 40/11 Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep.

Det ble vist til orientering på møte 6. sept.

I Gran følges saken opp med sak til kommunestyre, i Lunner som del av kommuneplanens tiltak.

Sak 41/11 Byggetilsyn.

Det ble vist til orientering gitt på møtet i regionrådet 17. juni. Regionkoordinator har hatt kontakt med Gjøvikregionen og avklart at tilsvarende orientering foreløpig ikke er holdt der.

Saken avventes til orientering også er gitt i Gjøvikregionen.

Sak 42/11 Saker til møtet i regionrådet 28. okt.

Regionkoordinator orienterte om at det ble arbeidet med følgende saker som kan være aktuelle å behandle på neste møte:

- Reiselivssamarbeidet med Ringerike – evaluering.
- Privatbiltransport på Hadeland – revidert prosjektbeskrivelse.
(Kan bli vanskelig å få ferdig da evaluering av reiselivet er arbeidskrevende og behandles av samme saksbehandler.)
- RHP 2012
Med fokus på pkt. 2.1. Hadeland
- Valg av representanter til styret i Osloregionen.
- Strategisk plan for Den kulturelle skolesekken i Oppland – Høringsuttalelse.

I tillegg vil det bl.a. bli gitt orientering om:

- Regional plan for folkehelse i Oppland
- Regional ungdomssatsing
- Regional plan
 - Planprogram, justert etter innkomne høringsuttalelser.
 - Orientering om kommuneplanene – samfunnsdel og arealdel.
Hver kommune får 15. min til dette på møtet 28. okt.
Viktig at styringsgruppa (regionrådet) får oversikt over hovedgrepene i kommuneplanene og arealdisponering disse legger opp til.
Rådmennene gir tilbakemelding til regionkoordinator om hvem som skal holde orienteringen for den enkelte kommune.
- Rådmann Tore M. Andresen orienterte om planstrategi og planprogram for kommuneplan 2013-2030 for Oslo kommune som var sendt på høring med frist 1. nov.
Regionkoordinator vil forsøke å utarbeide forslag til høringsuttalelse som kan legges fram på møte i regionrådet 28. okt.

Sak 43/11 Eventuelt.

- Neste møte.
Flere har meldt at dato for neste møte er vanskelig.
Etter drøftinger var en enig om å foreslå møtet flyttet til fredag 18. nov.
Saken avgjøres endelig på møte med ordførerne seinere på dagen

EDS
17.10.11

Møte mellom ordførere, rådmenn og regionkoordinator 4. oktober 2011

Tid, sted: Jevnaker samfunnshus. Kl. 12.30 - 15.00.

Tilstede:

Fra Gran: Ordfører Inger Staxrud og rådmann Arne Skogsbakken.
Fra Jevnaker: Ordfører Hilde Brørby Fivelsdal
Fra Lunner: Rådmann Tore M. Andresen
Fra reg. adm: Reg.koord. Edvin Straume og prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes.

Forfall

Fra Jevnaker: Kons. rådm. Henrik Brørby
Fra Lunner: Ordfører Anders Larmerud

Sak 61/11 Eierstrategi.

Rådmann Arne Skogsbekken henviste til tilbakemelding som er mottatt fra Energiselskapet Buskerud (EB). Det var enighet om at saken bør stilles i bero til nye kommunestyre er konstituert og nye ordførere valgt. De nye ordførerne må settes inn i saken før en går videre med den. Rådmann Arne Skogsbakken orienterer EB om dette.

Sak 62/11 Nært og naturlig.

Prosjektleder Vibeke Buraas Dyrnes orienterte.

Fra orienteringen refereres:

- Alle nyfødte hadelendinger vil få body med regionslogo. Denne vil bli delt ut av helsestasjonene.
- Som avtalt på forrige møte vil Inger Staxrud, Tore M Andresen og Hilde Brørby Fivelsdal sammen med representanter for innvandrerbefolkningen på Hadeland være en arbeidsgruppe for å se på regionalt flerkulturelt råd på Hadeland. Første møtedato blir 28.november

Sak 63/11 Regionrådets hjemmeside.

Det har vært arbeidet lenge med å få oppdatert regionrådets hjemmeside. Siden skulle etter planen vært ferdigstilt 1.oktober, men pga sykdom hos programmerer er den noe forsinket. Hjemmesiden forventes nå å kunne tas i bruk ca.20.oktober, men det vil fortsatt bli jobbet noe med for å finpusse den etter den tid.

Sak 64/11 Aviser.

Avisbilag Osloregionen.

Osloregionen planlegger utgivelse av avisbilag som innstikk i Aftenposten månedsskiftet jan-feb 2012.

Prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes deltar i redaksjonskomiteen. Hovedfokus denne gangen vil være Samarbeidsalliansen Osloregionene og de 14 delregionene og aktuelle fylkeskommuner.

Hver region skal gi innspill om tema/saker/intervju fra aktuelle sektorer som:

- Kultur (ikke reiseliv)
- Kompetanse
- Næring/innovasjon
- Bomiljø/lokale aktiviteter

Saken følges opp av regionkontoret.

Messeavis Hadelandsmessa.

Det var enighet om at regionen bestiller annonse i messeavisa.

Sak 65/11 Regionalt handlingsprogram for Oppland 2012. (RHP)

Det ble vist til drøfting mellom ordførerne og regionkoordinator i august og innspill som ble gitt til fylkeskommunen etter dette.

RHP er nå sendt på høring med frist 28. okt.

Forslag til uttalelse vil bli lagt fram for regionrådet samme dag. Uttalelsen vil konsentrere seg om Pkt. 2.1. Hadeland.

Etter innspill som er mottatt vil en forsøke å innarbeide formuleringer som ivaretar regionalt satsing på kulturnæringer, fornybar energi – bioenergi og arbeid med kompetanseutvikling.

Sak 66/11 Forskrift om utvidet båndtvang i Lunner og Jevnaker.

Saken ble tatt opp med utgangspunkt i drøftinger på forrige møte og henvendelse rettet til regionkoordinator.

Lokal forskrift er nå klar til behandling i Lunner mens sak om å sende forslag til forskrift på høring ble utsatt i Jevnaker.

Skal sakene koordineres må saken i Lunner stilles i bero og saken i Jevnaker gjenopptas. Rådmennene må vurdere dette.

Jevnaker kommune vil ta kontakt med Ringerike/Hole for å avklare om saken er aktuell for dem.

I følge landbrukskontoret er det ikke samme behov for utvidet båndtvang i Gran.

Sak 67/11 Behov for å orientere om regionrådet i folkevalgtopplæringen.

Regionkoordinator opplyste at han ville kunne delta på folkevalgtopplæringen dersom det er ønskelig.

Han er orientert om at slik deltakelse skjer i flere regioner i fylket.

Sak 68/11 Fra rådmannsmøtet tidligere på dagen.

Regionkoordinator refererte kort fra behandling av følgende saker:

- IS-møtet 25. okt.
- Regionalt klimaprojekt – oppfølging av sluttrapport klimapådriver.
- Tilsettingsforhold prosjektmedarbeider.
- Biofyringsolje – aktuelt for kommunene på Hadeland?
- Byggetilsyn
- Saker til møte i regionrådet 28. okt.

Sak 69/11 Steder vi bør være representert.

Det ble gjort oppmerksom på følgende konferanser hvor det vil være viktig å være representert:

- Samferdselskonferanse Innlandet, Honne 6. okt.
- Flere vil delta.
- Planstrategiforum 10. okt.
- Leder av regionrådet deltar
- Identitet og omdømmebygging – konferanse Osloregionen, 19. okt.
- Leder av regionrådet vil forsøke å delta. En arbeider videre for å få breiere deltakelse.
- Samfunnspanelet Sykehuset Innlandet, 16. nov.
- Det tas kontakt med påtroppende ordførere i Gran og Lunner og ber dem avklare deltakelse.

Sak 70/11 Eventuelt

- Norsk Bane legger fram forslag til høyhastighetsbane på vestsiden av Mjøsa (over Hadeland) 28. okt.

- Stiftelsen Bronsebukkene ønsker å møte de nye ordførerne. De inviteres til neste møte.
- Pga. møtekollisjon m.m. **flyttes neste møte til fredag 18. nov.**
- Tema for regionmøtet med fylkesmannen. Aktuelle tema ble diskutert. Det vil bli arbeidet videre med følgende tema:
 - Fornyingsarbeid i kommunene
 - Krisehåndtering, roller og struktur

Regional plan for Hadeland – Forslag til justering av planprogram som følge av innkomne høringsuttalelser.

I forrige møte gav regionrådet ordførerne fullmakt til å innstille om nødvendige endringer i utsendt planprogram som følge av innkomne høringsuttalelser.

Det kom inn 9 høringsuttalelser. Disse er gjennomgått av den faste arbeidsgruppa for planarbeidet. Med utgangspunkt i denne gjennomgangen har prosjektleder utarbeidet forslag til justering av planprogrammet.

Ordførerne hadde tilgang til alle høringsuttalelsene og forslag til justert planprogram var oversendt i forkant av møtet. De foreslåtte justeringene var spesielt merket.

Prosjektleder redegjorde kort for de foreslåtte justeringene:

Vedtak:

Møtet sluttet seg enstemmig til de foreslåtte justeringene.

EDS

17.10.11

Referat fra styremøte i Osloregionen, 04.10.2011 (utkast)

Strangerrommet, Oslo rådhus

Dato: 04.10.11

Arkivkode: 014

Arkivnr. 2011 – 267

Saksansv.: Theis Juell Theisen

Tlf. 23 46 11 75

e-post: theis.theisen@osloregionen.no

TILSTEDE:

Byrådsleder Stian Berger Røsland, Oslo kommune (leder)
Varaordfører Svein Christoffersen, Østfold fylkeskommune (møtte for fylkesordfører Ole Haabeth)
Ordfører Per Kristian Dahl, Halden kommune/Haldenregionen
Ordfører Paul-Erik Krogs vold, Regionrådet for Mosseregionen
Ordfører Knut Hvithammer, Glåmdalsregionen
Ordfører Kari K. Ask, Regionrådet for Midt-Buskerud
Ordfører Rune Kjølstad, Rådet for Drammensregionen
Ordfører Harald Espelund, Øvre Romerike Utvikling
Ordfører Trygve Westgård, Regionrådet for Indre Østfold
Ordfører Per Berger, Rådet for Ringeriksregionen
Ordfører John A. Ødbehr, Follorådet
Ordfører Anders Larmerud, Rådet for Hadelandsregionen
Ordfører Alf Johan Svele, Region Nordre Vestfold (møtte for ordfører Olav Bjørnli)

FORFALL:

Ordfører Jan O. Engsmyr, Nedre Glomma regionråd (nestleder)
Fylkesordfører Nils Aage Jegstad, Akershus fylkeskommune
Fylkesordfører Ole Haabeth, Østfold fylkeskommune
Ordfører Tore Opdal Hansen, Vestregionen
Ordfører Olav Bjørnli, Region Nordre Vestfold
Ordfører Hans Marius Johnsen, Samarbeidsrådet for Nedre Romerike

DESSUTEN MØTTE:

Buskerud fylkeskommune: Varaordfører Nils Petter Underbakke, Sigurd Fjose
Sekretariatet: Theis Juell Theisen, Jan Terjer Hansen
Oslo kommune: Nils Holm, Hallvard Lunde
Ringeriksregionen: Lars Olsen
SNR: Hans Hagene
Drammensregionen: Dankert Freilem

Erik Hansen, Oslo kommune, informerte om arbeidet med avisbilag under sak 41/11

Sakskart styremøte 4. oktober 2011

Sak 31/11: Godkjenning av innkalling til møte
Innkalling med sakskart og vedlegg ble utsendt pr mail 28.09.11

Vedtak:

Innkalling til møtet 04.10.11 godkjennes.

Sak 32/11: Godkjenning av referat fra møter 12. april og 7. juni

Utkast til referat fra styremøte 12. april ble utsendt pr e-post 28. april. Referatet ble ikke godkjent 7. juni pga at styret ikke var beslutningsdyktig. Utkast til referat fra styremøte 7. juni ble utsendt pr. e-post 21 juni. Det var ikke innkommet merknader til referatene.

Vedtak:

Referat fra møte 05.04.11 og 07.06.11 godkjennes.

Sak 33/11: Godkjenning av protokoll fra rådsmøte 31. mai 2011

Utkast til protokoll fra Osloregionens rådsmøte 31. mai 2011 i Drammen ble utsendt til styrets møte 7. juni, men ble ikke godkjent pga at styret ikke var beslutningsdyktig. Styret er gjennom vedtak i rådsmøtet 2007 delegert myndighet til å godkjenne protokoll fra rådsmøtene.

Vedtak:

Protokoll fra rådsmøte 31.05.11 godkjennes.

Sak 34/11: MIPIM 2012 – Samarbeidsalliansens deltagelse

Vedlagt var saksframlegg om deltagelse i profileringen av Osloregionen på MIPIM, en av verdens største eiendomsmesser, i Cannes, Frankrike, 6.-9. mars 2012.

I forbindelse med styrets behandling ble viktigheten av å få til god deltagelse vektlagt, og interesse for en studietur for styret knyttet til messen ble signalisert. Det ble også tatt opp om man skulle øke samarbeidsalliansens finansieringsbidrag til messen i 2012. I forhold til dette valgte Styret å gå inn for forslaget i saken, men signaliserte at finansieringsbidragets størrelse for påfølgende år bør vurderes med utgangspunkt i erfaringene man gjør første året.

Vedtak:

Styret gir sin tilslutning til at Osloregionen engasjerer seg i det etablerte samarbeidet om profilering av Osloregionen på eiendomsmessen MIPIM i Cannes. Styret legger i utgangspunktet et 5-årsperspektiv til grunn for engasjementet i dette samarbeidet.

I forbindelse med forberedelsene til MIPIM 2012 settes av en ramme på kr. 500.000,- kroner innenfor samarbeidsalliansens prosjektbudsjett 2011 til det felles arbeidet med profileringsmateriell, stand og messeprogram.

Styret slutter seg til at det jobbes videre ut fra en målsetting om politisk deltagelse fra Osloregionen på MIPIM 2012.

Sak 35/11: Forprosjekt omdømmebygging – resultat av høring og veien videre

Vedlagt var saksframlegg med oppsummering av innspillene mottatt knyttet til høringen av forprosjektrapport om omdømmebygging for Osloregionen, og forslag til videre oppfølging. Vedlagt var også høringsinnspillene.

Vedtak:

Osloregionens styre legger til grunn at det arbeides videre for å etablere en felles plattform for en omdømmesatsing i Osloregionen. Hensikten skal være å avklare og forankre hovedinnretning, finansiering og organisering av omdømmesatsingen.

Styret ber sekretariatet komme tilbake med en sak til neste styremøte med konkretisert beskrivelse av innhold, organisering og budsjett for det videre arbeidet.

Sak 36/11: Felles strategi for gods og logistikk i Osloregionen – behandling av forslag til høringsdokument

Vedlagt var saksframlegg, høringsforslag til strategi, analysegrunnlag og forslag til høringsbrev. Arbeidet med felles strategi for gods og logistikk i Osloregionen har vært en av samarbeidsalliansens hovedsatsinger i 2010 og 2011. Strategiutkastet er bearbeidet ut fra innspill mottatt i forbindelse med at utkastet har vært sendt regionrådene til kvalitetssikring og forankring.

Vedtak:

Styret ber om at det fremlagte forslag til felles strategi for gods og logistikk i Osloregionen sendes ut på åpen høring. Frist for å komme med høringsinnspill settes til utgangen av januar 2012.

Forslag til høringsbrev som er vedlagt saken godkjennes.

Sak 37/11: Osloregionens arbeid inn mot Nasjonal Transportplan 2014-2023. Forslag til posisjonsdokument

Vedlagt var saksframlegg med et forslag til posisjonsdokument som synliggjør Osloregionens prioriteringer i forhold til forslag til Nasjonal Transportplan 2014-2023

I forbindelse med styrets behandling ble det påpekt at behovet for transportmessige løsninger knyttet til trafikkveksten på Gardermoen lufthavn også er en stor regional utfordring som bør gis omtale i prioriteringsdokumentet. Styret stilte seg positive til dette.

Vedtak:

Styret ber om at prioriteringene i det fremlagte posisjonsdokumentet legges til grunn for Osloregionens arbeid med uttalelse til statsetatenes forslag til Nasjonal Transportplan 2014 – 2023.

Posisjonsdokumentet oversendes til samarbeidsalliansens medlemmer til informasjon i deres arbeid inn mot Nasjonal Transportplan 2014-2023.

Sak 38/11: Fornyelse av strategiske føringer for samarbeidsalliansen - behandling av forslag til høringsdokument

Vedlagt var saksframlegg med forslag til høringsdokument (strateginotat), en oversikt over Osloregionens virksomhet 2005-2010, samt forslag til høringsbrev.

Vedtak:

Styret ber om at det fremlagte strategiutkastet sendes på høring til samarbeidsalliansens medlemmer. Frist for høringsinnspill settes til utgangen av januar 2012. Forslag til høringsbrev som er vedlagt saken godkjennes.

Sammenstillingen av Osloregionens virksomhet 2005-2010 tas til etterretning.

Sak 39/11: Økonomirapport pr. august 2011

Vedlagt var økonomirapport pr. 31.08.11. Som del av økonomirapporten var det foreslått omdisponeringer innenfor vedtatt prosjektramme.

Vedtak:

Styret tar regnskapsrapport pr 31.08.11 til orientering, og godkjenner de forslag til omdisponering av prosjektmidler som følger av saken.

Styret ber om at det sendes søknad til Fylkesmannen i Oslo og Akershus vedr. omdisponering av mottatt prosjektstøtte fra prosjektet "grenseløs region", som er avsluttet, til prosjektet "felles strategi for gods og logistikk i Osloregionen".

Sak 40/11: Runde rundt bordet

Styrets medlemmer orienterte om politiske saker fra sin region/fylkeskommune. Det ble også redegjort for valgresultatene i de respektive regioner/fylkeskommuner.

Fra Oslo ble det vist til høring på planstrategi og planprogram for ny kommuneplan, og at man i den forbindelse gjerne stiller opp i regionråd eller andre aktuelle fora for å gi orienteringer om det pågående arbeidet dersom ønskelig.

Sak 41/11: Orienteringssaker

Oppnevning av nye styremedlemmer.

Det ble informert om at det i forbindelse med valg av nye kommunestyre vil bli sendt ut brev til regionrådene i forhold til behovet for å oppnevne styremedlemmer til samarbeidsalliansens styre. I brevet vil det også bli bedt om oppnevning til samarbeidsalliansens administrative koordineringsgruppe.

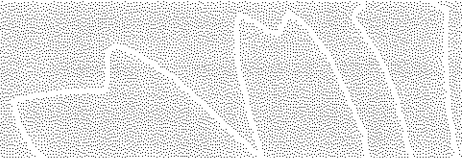
Samarbeidsalliansens nye styre vil konstituere seg på neste møte, tirsdag 6. desember.

Avisbilag om Osloregionen.

Arbeidet med et nytt avisbilag om Osloregionen er startet opp. Bilaget skal distribueres med Aftenposten i slutten av januar 2012. Fokus vil denne gang være på organiseringen av samarbeidet i Osloregionen og på delregionene.

Kunnskap og Møteplass 2011 (KOM-konferansen).

Osloregionen er en av arrangørene for konferansen Kunnskap og Møteplass (KOM-konferansen), som arrangeres onsdag 19.10 og som i år har tema "Osloregionen i verden – identitet og omdømmebygging.

Til

Regionråd v/regionkoordinator
Videregående skoler
Opplæringskontor og -ringer

Intern FR-sak

Vår ref.: 200809049-77
Deres ref.:

Lillehammer, 2. oktober 2011

Administrativt vedtak

Vedtaksdato

Sak nr

FR-sak

14.10.2011

1179/11

§ A-07 Fylkesrådmannen gis myndighet til å ta avgjørelser på fylkeskommunens vegne og til å treffe vedtak i alle enkeltsaker og alle typer av saker som ikke er av prinsipiell politisk betydning, jfr. §§ A-01 og A-02.
Videregående opplæring

FOS rundskriv 20-2011 Utlysning av opplæringstilbudet for 2012-2013

VEDTAK

Opplæringstilbudet 2012-2013 lyses ut i henhold til saksinnstilling.

Med hilsen
Siri Halsan

Postadresse

Postboks 988
2626 LILLEHAMMER
Org. Nr: 961382335

Besøksadresse

Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018
E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:

Siri Halsan
Telefon:
Telefaks:

BAKGRUNN

Fastsetting av opplæringstilbudet 2012-2013 består av to prosesser:

- Utlysning høsten 2011
- Dimensjonering / vedtak om igangsetting våren 2012.

Ifølge vedtak i sak 23-04 i Fylkesutvalget skal vedtak om utlysning av opplæringstilbud i hovedsak fattes administrativt av fylkesopplæringssjefen (FOS). Dersom det skal opprettes nye utdanningsprogrammer i en region, skal dette imidlertid behandles av fylkesutvalget.

I byggesaken for Hadeland vgs (sak 200800060) er det forutsatt utlysning av Vg1 Musikk, dans og drama med musikk og drama fra og med skoleåret 2012-2013. Dette er utlysning av et nytt utdanningsprogram i en region og er behandlet i fylkesutvalget i sak 144/11.

Fylkesutvalget gjorde i sak 144/11 følgende vedtak:

1. Nytt utdanningsprogram Vg1 Musikk, dans og drama lyses ut ved Hadeland vgs skoleåret 2012-2013.
2. Fylkesutvalget tar forslag til utlysning av opplæringstilbud for 2012-2013 til etterretning.

Ifølge opplæringslova § 12-4, 3. ledd skal yrkesopplæringsnemnda gi fylkeskommunen råd om tiltak i forbindelse med den årlige fastsettelsen av tilbud.

Yrkesopplæringsnemnda gjorde i sak 11/11 følgende vedtak:

1. Yrkesopplæringsnemnda tar forslag til utlysning av opplæringstilbudet for 2012-2013 til etterretning.
2. Yrkesopplæringsnemnda ber om at fylkesopplæringssjefen legger til grunn følgende prinsipper ved utlysning av opplæringstilbud i Oppland.
 - Dokumentert arbeidskraftsbehov i regionen
 - Muligheter til partnerskapsavtaler knyttet til PTF og læreplaner
 - Etablere evalueringsordninger som behandles årlig i yrkesopplæringsnemnda i utlysningssaken

Arbeidet med utlysning av opplæringstilbud 2012-2013 har følgende tidsplan:

7.6.2011	Høringsbrev (FOS-rundskriv 14-2011) sendt videregående skoler, regionråd, opplæringskontor og -ringer
24.8.2011	Høringsfrist, høringsinstans videregående skoler
5.10.2011	Sak i Yrkesopplæringsnemnda
11.10.2011	Sak i fylkesutvalget
14.10.2011	Vedtak om utlysning fattes av FOS (rundskriv)

SAKSINNSTILLING

I utgangspunktet ble det i høringsbrevet (FOS-rundskriv 14-2011) foreslått at utlysning 2012-2013 bygger på vedtak om dimensjonering for 2011-2012. Det vil si at de tilbud som er vedtatt igangsatt for 2011-2012 vil bli utlyst for 2012-2013 med mindre de videregående skolene foreslår noe annet. Tilbud som ble utlyst for 2011-2012 men som ikke ble vedtatt igangsatt, vil ikke bli utlyst for 2012-2013 med mindre de videregående skolene uttrykkelig foreslår det.

Nedenfor følger forslag til utlysning 2012-2013 fra FOS. I oversikten er skyggelegging brukt slik:

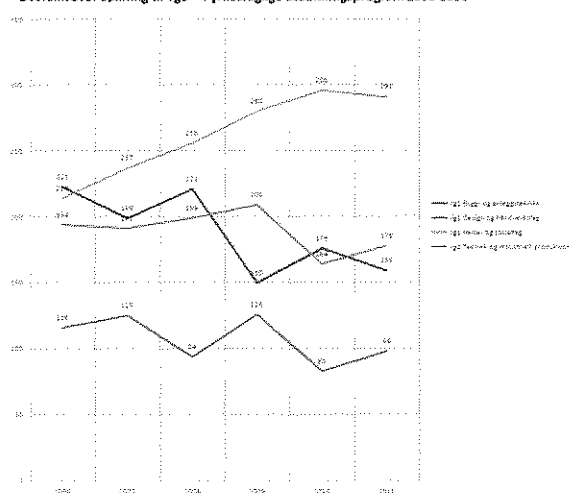
- Nye tilbud i forhold til tilbud vedtatt utlyst og igangsatt for 2011-2012
- Igangsatte tilbud i 2011-2012 som ikke er foreslått utlyst for 2012-2013
- Tilbud som er vedtatt ikke igangsatt i 2011-2012, men som lyses ut på nytt for 2012-2013

Vedtaket er i overensstemmelse med skolenes forslag med følgende unntak:

1. Vg2 Anleggsteknikk lyses ikke ut ved Vinstra vgs
2. Vg2 Frisør lyses ikke ut ved Hadeland vgs
3. Vg2 IKT-servicefag (foreslått lyst ut av regionrådet) lyses ikke ut ved Hadeland vgs

Det er på Vg1 vi kan se trender og endringer i søkermønsteret sammenlignet med tidligere år. Søkningen til forskjellige utdanningsprogram varierer i større eller mindre grad fra år til år. Det er grunn til å anta at disse svingningene gjenspeiler etterspørsel i arbeidslivet. I diagrammet vises 4 yrkesfaglige utdanningsprogram med til dels store variasjoner. Hvis vi ser på Vg1 Bygg- og anleggsteknikk ser vi at søkningen har variert fra 221 i 2008 til 159 i 2011. Med en klassestørrelse på 16 vil det si at vi har 4 færre klasser i 2011 enn vi satt i gang i 2009. Hvis vi ser på Vg1 Helse- og sosialfag ser vi at vi har en jevn økning i søkertallene fra 214 i 2006 til 291 i 2011. Med en klassestørrelse på 16 vil det si at vi har en økning på 5 klasser i 2011 i forhold til 2006.

Oversikt over søkning til Vg1 - 4 yrkesfaglige utdanningsprogram 2006-2011

Evne til omstilling og fleksibilitet preger også de videregående skolene. Etterspørsel i arbeidslivet og søkertall gir således føringer for hvilke tilbud som lyses ut og hvilke tilbud som settes i gang. FOS presiserer at for at nye og gamle tilbud som lyses ut skal kunne settes i gang må søkningen være så god at det er økonomisk forsvarlig med igangsetting. En eventuell igangsetting må finansieres innenfor vedtatte rammer. Dette avgjøres av FOS i vedtak om dimensjonering våren 2012.

I forslaget er det innenfor flere utdanningsprogram kommentert at FOS ønsker en gjennomgang av antall skoler som tilbyr små programområder på Vg2 og Vg3. Dette er tilbud som er kostbare å sette i gang og hvor det er vanskelig å opprettholde drivverdige og forutsigbare tilbud og robuste fagmiljøer på flere skoler. FOS ønsker i samarbeid med skole og arbeidsliv å ta en gjennomgang for å se på om det kan være aktuelt å samle slike tilbud. Resultat av denne gjennomgangen vil gjenspeiles i forslag til utlysning for skoleåret 2013-2014. FOS ber spesielt skoler med elektrofag vurdere om vi allerede skoleåret 2012-2013 kan gjøre en dreining av tilbudet. Se kommenter nedenfor.

VURDERING AV ENDRINGSFORSLAG OG KOMMENTARER TIL VEDTATT UTLYSNING

Utdanningsprogram for Bygg- og anleggsteknikk

Vg2 Anleggsteknikk

Vinstra vgs vurderer å lyse ut Vg2 Anleggsteknikk for å møte behovet for rekruttering til Anleggsmaskinførerfaget. Vg2 Anleggsteknikk tilbys som landslinje ved 6 skoler i Norge og Oppland har hvert år flere elever ved disse landslinjetilbudene. I Oppland har vi flere søkere (5 av 18 pr. 23.9.11) som ikke har fått tilbud om læreplass innen anleggsmaskinførerfaget. **Tilbudet lyses ikke ut ved Vinstra vgs.**

Utdanningsprogram for Design og håndverk

Vg2 Design og tekstil

Valdres vgs ønsker å lyse ut Vg2 Design og tekstil. Valdres vgs har kun Vg1 Design og håndverk og ser behovet for å tilby et Vg2 innenfor utdanningsprogrammet. Skolen har flere samarbeidspartnere innen lokalt arbeidsliv i tekstilfaget. **Tilbudet lyses ut ved Valdres vgs.**

Vg2 Frisør

Hadeland vgs og regionrådet ønsker å lyse ut Vg2 Frisør. Søkningen til Vg2 Frisør går ned og vi har skoleåret 2011-2012 ikke klart å fylle opp antall plasser på våre to skoler med tilbudet (Gjøvik vgs og Nord-Gudbrandsdal vgs avdeling Otta). I Oppland har vi flere søkere (7 av 26 pr. 23.9.11) som ikke har fått tilbud om læreplass innen frisørfaget. For å sikre et robust fagmiljø og et drivverdig tilbud innen programområdet mener FOS at det ikke er behov for flere skoler med dette tilbudet. **Tilbudet lyses ikke ut ved Hadeland vgs.**

Utdanningsprogram for Helse- og sosialfag

Vg1 Helse- og sosialfag med yrkes- og studiekompetanse

Raufoss vgs ønsker å lyse ut nytt tilbud innenfor Helse- og sosialfag; Helse og sosialfag med yrkes- og studiekompetanse (TAF HS). Programområdene er Barne- og ungdomsarbeiderfaget og Ambulansefaget. Skolen har god erfaring med TAF innenfor utdanningsprogrammet Teknikk og industriell produksjon. Skolen har et godt samarbeid med lokalt arbeidsliv, ønsket om å tilby Helse- og sosialfag med yrkes- og studiekompetanse er knyttet opp mot arbeidslivets behov. **Tilbudet lyses ut ved Raufoss vgs.**

Utdanningsprogram for Idrettsfag

Landslinje Vg1 Idrettsfag med akrobatisk scenekunst

Valdres vgs ønsker å lyse ut landslinje Vg1 Idrettsfag med akrobatisk scenekunst. Skole og FOS jobber videre med søknad om landslinje eventuelt landsdekkende tilbud. Det jobbes også med å få til avtale om utlysning i nabofylker. **Tilbudet lyses i første omgang ut som før.**

Utdanningsprogram for Musikk, dans og drama

Vg1 Musikk, dans og drama med musikk og drama

I byggesaken for Hadeland vgs (sak 200800060) er det forutsatt utlysning av Vg1 Musikk, dans og drama med musikk og drama. Dette er utlysning av et nytt utdanningsprogram i en region og skal behandles politisk i fylkesutvalget. **Tilbudet lyses ut ved Hadeland vgs.**

Utdanningsprogram for Naturbruk

Vg2 Anleggsgartner- og idrettsanleggsgfag

Gausdal vgs ønsker å lyse ut Vg2 Anleggsgartner- og idrettsanleggsgfag. Skolen har kun Vg1 naturbruk og ser behovet for å tilby et Vg2 innenfor utdanningsprogrammet. Skolen har et godt samarbeid med lokalt arbeidsliv, dette medfører at mye av den praktiske undervisningen foregår i bedrift. Regionråd og lokalt arbeidsliv ønsker tilbud som er tilpasset regionens satsingsområder og uttrykker behov for flere fagarbeidere særlig innenfor Idrettsanleggsgfaget. Skolen har god søkning til Vg1 Naturbruk.

Tilbudet lyses ut ved Gausdal vgs.

Utdanningsprogram for Restaurant- og matfag

Vg2 Kokk- og servitørfag

Dokka vgs ønsker å lyse ut Vg2 Kokk- og servitørfag. Dokka vgs har kun Vg1 Restaurant- og matfag og ser behovet for å tilby et Vg2 innenfor utdanningsprogrammet. Skolen har et godt samarbeid med bedrifter i nærmiljøet og er også inne i et samarbeid med småskalaprodusentene "Mat i Land". Søkningen til utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag er synkende men søkningen til Dokka vgs utgjør et gledelig unntak med god søking til Vg1. **Tilbudet lyses ut ved Dokka vgs.**

Utdanningsprogram for Service og samferdsel

Vg2 IKT-servicefag

Det er forskjell på høringsuttalelsen fra Hadeland vgs og Regionrådet for Hadeland. Regionrådet ønsker å lyse ut Vg2 IKT-servicefag. Skoen uttaler at det ikke er ønskelig å utlyse dette tilbudet da det vil kunne føre til redusert søkning på Vg2 Data og elektronikk som vurderes til å være svært viktig for regionen. I Oppland har vi flere søkere (6 av 33 pr. 23.9.11) som ikke har fått tilbud om læreplass innen IKT-servicefaget. FOS har valgt å følge skolens anbefaling. **Tilbudet lyses ikke ut ved Hadeland vgs.**

Påbygging til generell studiekompetanse

Vg4 ½-årig Påbygging til generell studiekompetanse

Raufoss vgs ønsker å lyse ut tilbud om Vg4 ½-årig Påbygging til generell studiekompetanse. Dette er et tilbud som KUN gis til søkere som har brukt opp ungdomsretten sin. Inntakskravet er oppnådd yrkeskompetanse med fag- eller svennebrev eller oppnådd yrkeskompetanse uten fag- eller svennebrev. Høyt kompetansenivå blant Oppland innbyggere er resultatmål 1 i RHP 2011 og det er et uttrykt politisk ønske at alle som ønsker det skal få tilbud om Påbygging til generell studiekompetanse. Tendensen i søkningen viser at stadig flere ungdommer søker Vg3 Påbygging til generell studiekompetanse rett etter Vg2 i yrkesfag. Dette gjør at vi ikke klarer å oppfylle målet om å gi et tilbud til alle som ønsker dette tilbudet etter opplæring i bedrift. FOS mener at ett av virkemidlene for å få flere ungdommer til å søke læreplass etter Vg2 kan være at vi har et godt utbygd tilbud om Vg4 ½-årig Påbygging til generell studiekompetanse. **Tilbudet lyses ut ved Raufoss vgs.**

KOMMENTARER RUNDT TILBUD DER FOS ØNSKER EN GJENNOMGANG

Utdanningsprogram for Bygg- og anleggsteknikk

Vg2 Overflateteknikk

Vinstra vgs og Gjøvik vgs ønsker å lyse ut Vg2 Overflateteknikk. Tilbudet ble ikke satt i gang i år. FOS ønsker en gjennomgang av tilbudet for å se på om dette er et tilbud som bør lyses ut på kun en skole i Oppland for å skape et mer robust fagmiljø og et drivverdig tilbud innen programområdet. **Tilbudet lyses i denne omgang ut ved begge skoler.**

Utdanningsprogram for Elektrofag

Vg3 Dataelektronikerfaget

Vinstra vgs, Raufoss vgs og Hadeland vgs ønsker å lyse ut Vg3 Dataelektronikerfaget. Dette er et tilbud som opplever stadig lavere søkning. Bransjen er tydelig på at dette er et smalt fagfelt og at det er et begrenset behov for fagkompetansen etter videregående opplæring. Raufoss vgs har etablert et samarbeid med fagskolen knyttet til videre utdanning for Dataelektronikere. FOS ønsker en gjennomgang av tilbudet for å se på om dette bør lyses ut på færre skoler. **Tilbudet lyses i denne omgang ut ved alle skoler.**

Vg2 Data og elektronikk og Vg2 Elenergi

Elektrobransjen peker på behov for økt rekruttering gjennom Vg2 Elenergi. Dette programområdet rekrutterer til 9 lærefag. Vg2 Data og elektronikk rekrutterer til 3 lærefag. FOS ønsker en gjennomgang av Vg2-tilbudene for å se om vi bør øke inntaket på Vg2 Elenergi og redusere inntaket på Vg2 Data og elektronikk. FOS ber skolene vurdere om vi allerede skoleåret 2012-2013 kan gjøre denne dreiningen av tilbudet innenfor elektrofag. **Tilbudet lyses i denne omgang ut ved alle skoler.**

Utdanningsprogram for Teknikk og industriell produksjon

Vg2 Arbeidsmaskiner

Vinstra vgs, Lena vgs og Valdres vgs ønsker å lyse ut Vg2 Arbeidsmaskiner. Dette er et tilbud med lange tradisjoner som opplever stadig lavere søkning. FOS ønsker en gjennomgang av tilbudet for å se på om dette er et tilbud som bør lyses ut på færre skoler. **Tilbudet lyses i denne omgang ut ved alle skoler.**

HADELAND VGS		
Vedtatt igangsatt 2011-2012		Vedtatt utlyst 2012-2013
BY	1	Vg1 Bygg- og anleggsteknikk
BY	2	Vg2 Byggteknikk
BY	2	Vg2 Klima-, energi- og miljøteknikk
DH	1	Vg1 Design og håndverk
DH	2	Vg2 Interiør og utstillingsdesign
EL	1	Vg1 Elektrofag
EL	2	Vg2 Data og elektronikk
EL	3	Vg3 Dataelektronikerfaget
HS	1	Vg1 Helse- og sosialfag
HS	2	Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
HS	2	Vg2 Helsearbeiderfag
ID	1	Vg1 Idrettsfag
ID	2	Vg2 Idrettsfag
ID	3	Vg3 Idrettsfag
MD	1	Vg1 Musikk, dans og drama m/ drama
MD	1	Vg1 Musikk, dans og drama m/ musikk
MK	1	Vg1 Medier og kommunikasjon
MK	2	Vg2 Medier og kommunikasjon
MK	3	Vg3 Medier og kommunikasjon
PB	3	Vg3 påbygging til generell studiekompetanse
RM	1	Vg1 Restaurant- og matfag
RM	2	Vg2 Kokk- og servitørfag
SS	1	Vg1 Service og samferdsel
SS	2	Vg2 Reiseliv
SS	2	Vg2 Salg, service og sikkerhet
ST	1	Vg1 Studiespesialisering
ST	2	Vg2 Realfag
ST	2	Vg2 Språk, samfunnsfag og økonomi
ST	3	Vg3 Realfag
ST	3	Vg3 Språk, samfunnsfag og økonomi
TP	1	Vg1 Teknikk og industriell produksjon
TP	2	Vg2 Industriteknologi
TP	2	Vg2 Kjøretøy
TP	3	Planlagt vg3 yrkesfag

Kommentar til endringer:

Vg2 Klima-, energi- og miljøteknikk	Viktig tilbud for lokalt næringsliv med gode muligheter for læreplass. Lokalt arbeidsliv ønsker å bidra til økt rekruttering. Ikke igangsatt 2011-2012 på grunn av lav søking.
Vg1 Musikk, dans og drama m/ drama	Vedtatt utlyst i fylkesutvalget i sak 144/11
Vg1 Musikk, dans og drama m/ musikk	Vedtatt utlyst i fylkesutvalget i sak 144/11
Vg2 Industriteknologi	Viktig tilbud for lokalt næringsliv med gode muligheter for læreplass. Ikke igangsatt 2011-2012 på grunn av lav søking.

Innsendere av høringsinnspill
Vedlagt adresseliste

Vår ref.: 201004505-18
Deres ref.:

Lillehammer, 13. oktober 2011

Orientering om vedtak Strategiplan for kulturnæringer og kulturbaserte næringer

Vi vil med dette takke for alle innspill til Strategiplan for kulturnæringer og kulturbaserte næringer.

Planen ble vedtatt i Fylkestinget 26.09.11. Vedlagt er saksinnstilling til orientering. Denne ble vedtatt, med ett tillegg. Under mål 3, tiltak 2 ble det vedtatt å legge til: "Blant annet bør man se nærmere på ordningene for tilskudd til fredede og verneverdige bygninger".

Planen vil bli å finne på Oppland fylkeskommunes hjemmesider.

Med hilsen

Terje Kongsrud
rådgiver

Vedlegg: 1

Arkivsak-dok. 201004505-14
Saksbehandler Terje Kongsrud

Saksgang
Fylkestinget

Møtedato

STRATEGIPLAN FOR KULTURNÆRINGER OG KULTURBASERTE NÆRINGER I OPPLAND 2011 - 2015

Internasjonal komité innstiller ovenfor Fylkestinget på slikt

VEDTAK

Fylkestinget gir sin tilslutning til fremlagte *Strategiplan for kulturnæringer og kulturbaserte næringer i Oppland 2011 – 2015*.

Sigmund Hagen
Komitéleder

Camilla Melgård
Saksordfører

Vedlegg:

Strategiplan for kulturnæringer og kulturbaserte næringer i Oppland 2011 – 2015

Oppsummering av høringsuttaler

Høringsuttaler (16) (legges kun ut på www.oppland.no – søk i politiske saker)

Rapport om Kulturhåndverk (legges kun ut på www.oppland.no – søk i politiske saker)

styrevedtak eller politisk vedtak på høringsinnspill. For den vedtatte framdriftsplanen med ønsket vedtak i Fylkestinget ultimo september, var det vanskelig å få lagt høringsfristen senere.

Det kom inn 14 høringsinnspill innen fristen. I tillegg kom det inn høringsuttale fra FRIKAR Dance Company etter fristen, og to korte innspill via Midt-Gudbrandsdal Næringsforening. Disse er vedlagt saken. Høringsinnspillene er gått gjennom av administrativ arbeidsgruppe og Internasjonal komité. En oppsummering av innspillene, og innspillene, i helhet er vedlagt saksinnstillingen.

Mange av innspillene inneholdt i stor grad betraktninger om viktigheten av en strategi på kulturnæringsområdet. Av direkte endringsforslag vurderer internasjonal komité at mange er dekket av formuleringer i planen. Flere mener igjen at dette gjør planen for generell, men komiteen legger til grunn at dette er et stort område og at tiltak på detaljnivå må komme i videreføring av denne planen. Det vises her til forslag til strategier og tiltak.

Etter høringsinnspill blant annet fra Lillehammer kommune og Lillehammerregionen, har komiteen forsøkt å tydeliggjøre at idrett er en viktig del av kulturnæringene og de kulturbaserte næringene i Oppland, spesielt da i form av arrangement.

Fra Hadelands regionråd er det ønsket en tydeliggjøring av viktigheten av den frivillige innsatsen. Komiteen er enig i dette. Betydningen av frivillig arbeid fra enkeltpersoner og organisasjoner er tatt med under kapittel 5.8, om kulturfestivaler. Det kunne også vært med flere steder i planen. Hadeland spilte oss inn ønske om en landsdekkende linje innen glassarbeiderfaget. Dette innspillet er ikke tatt inn i planen, men er videresendt til fylkesopplærings sjefen.

Valdres Natur- og Kulturpark A/S poengterte at høringsutkastet var utydelig på bibliotekenes og museenes plass i strategiplanen. Det er i framlegget til Fylkestinget utdypet noe mer i innledningen om museene som innsatsfaktor for andre næringer og bibliotekenes rolle i samfunnsutviklingen. Fylkesbiblioteket sendte også tilsvarende innspill. Etter innspill fra Valdres har det også blitt lagt til et kulepunkt om strategidokumentet *Framtidas museum i Oppland – perspektiver og strategier mot 2015* under kapittel 7.2.

Universell utforming i Hedmark og Opplands høringsinnspill har blitt tatt med under tiltak 9, under mål 1 om *Oppløvelsesfylket Oppland*.

Mange andre gode innspill til planen har kommet. Som nevnt så foreslås det ikke at disse tas inn i strategiplanen da de er dekket av formuleringer i planen allerede, eller de kan være for spesifikke. Strategiplanen er formulert relativt generelt. I det videre arbeid som er formulert i tiltaksplanen vil det bli arbeidet mer på detaljnivå.

Merknader:

Det har vist seg at Questback kunne hadde rom for 4000 tegn. Dette var det ikke informert om på nettsidene da høringsutkastet ble lagt ut. Noen av innspillene kom derfor ikke fram i sin helhet, men

Jernbaneverket

Besøksadresse:
Strømsø torg 1,
Drammen

Postadresse:
Postboks 4350
NO-

Telefon:

Telefaks:

Sentralbord
Jernbaneverket:
05280

Reg. nr:

Bankgiro:
7694.05.01888

www.jernbaneverket.no

Adressater iflg liste

Henvendelse til: Bodil Riis
Tlf.: 222457360
Faks:
E-post: bri@jbv.no

Dato: 14.10.2011
Saksref.: 10/00095 SRØ 501
Deres ref.:
Vedlegg:

Oppfølgingsmøte Strekningsvise utviklingsplaner

Våren 2011 ble det gjennomført ett medvirkningsmøte for hver banestrekning i Jernbaneverket region øst. Vi ønsker å takke for deltakelsen og det engasjement som ble lagt for dagen. Vi fikk mange verdifulle innspill til vårt videre arbeid med den enkelte strekningsvise utviklingsplan.

I møtet signaliserte vi at vi ville komme tilbake med et oppfølgingsmøte senhøstes for å presentere utkast til plan. Vi har sett oss nødt til å utsette disse møtene til februar/mars 2012. Grunnen er at analyser og modellberegninger som skal danne noe av grunnlaget for planene, dessverre er blitt forsinket.

Vi beklager dette, men vil komme tilbake med en invitasjon til informasjonsmøte på et noe senere tidspunkt.

Rapportene fra alle medvirkningsmøtene finner du ved å klikke på lenken nedenfor.

<http://www.jernbaneverket.no/no/Prosjekter/Utreddinger/Strekningsvise-utviklingsplaner--rapporter-fra-medvirkningsmoter/>

Med hilsen

Anne U. Marstein
Plan- og utviklingsdirektør Øst

Sjur Helseth
Seksjonssjef Utredding